

HET DAMSPEL

Officieel orgaan van de KNDB

MEI 2008 • 100E JAARGANG NR. 2

100
jaar

**VERDER IN DEZE
UITGAVE:**

• **NATIONALE
JEUGDDAMDAG**
pagina 8

• **DERDE PLAATS
CONFEDERATION CUP**
pagina 14

• **WERELDRECORD-
POGING PROSMAN**
pagina 27

FOTO PETER DERKX

Ron Heusdens Nederlands Kampioen

Zie pagina 5

CONCENTRATIE

100% VOOR SIJBRANDS

Opperste concentratie, vrijdag 11 april in Studio 2 op het Hilversum Media Park. Ton Sijbrands laat de standen en varianten op de borden aan de andere kant van het scheidingswandje aan zijn geestesoorlogspassanten. Tegenstanders Ton Bollebakker, Bert van Oosterom, Gerard van Niel, Ad Vreeswijk en Henk Kroes wél een bord met schijven ter beschikking hebbend, moeten na drie uur hun meerdere in de maestro uit Muiden erkennen. Ter gelegenheid van het NK Dammen voor Visueel Gehandicapten en het NK Schaken dat in hetzelfde gebouw wordt gespeeld, verzorgt de wereldrecordhouder blindsimultaandammen (92% tegen 25 borden) een séance tegen vijf tegenstanders.

FOTO: FRITS AGTERDENBOS / WWW.CHESSVISTA.COM

HET DAMSPEL

officieel orgaan van de KNDB

100e jaargang nr. 2
mei 2008

Oplage

8000 exemplaren

Redactie

Astrid van der Stelt
Molenweg 58
6871 CX Renkum
06-47818104
hetdamspel@kndb.nl

Arjen Timmer
Scharrenburgersteeg 34
6741 LT Lunten
hetdamspel@gmail.com

Vaste medewerkers

Leo Aliar, Johan
Bastiaanet, Fred Ivens,
Ton Sijbrands, Johan
Krajenbrink, Gep
Leeflang, Alex
Mathijssen, Wim van
Mourik, Leen de Rooij,
Harry de Waard,
Marten Walinga.

Bonds bureau/ Redactieadres

Bondsdirecteur:
Theo Stoverinck
Dorpsstraat 43a
6991 HE Rheden
Postbus 100
6990 AC Rheden
026-4952309 (ook fax)
026-4954198
(ledenadministratie)
bonds bureau@kndb.nl
Postbank 140731
Rabobank 16.11.61.588
t.n.v. Penningmeester
KNDB
Post voor het bestuur
via het Bonds bureau

Abonnement

€ 14,95 per jaar.
Het Damspel wordt

onder alle leden van
de KNDB verspreid.
Abonnees zijn lid van
de KNDB.
For subscription rates
abroad please contact
bonds bureau@kndb.nl
Pour les tarifs d'abonne-
ments à l'étranger
veuillez contacter
bonds bureau@kndb.nl
Het Damspel is ook
verkrijgbaar in braille.
Voor informatie: CBB,
0341-565477

Bonds bureau FMJD
Orteliusstraat 147/hs
1057 AX Amsterdam
020-6167402

WCDA

G.J. van der Werff,
Burg. Bickerstraat 53
1111 CA Diemen
020-6994090

Kring voor Damproblematiek

Krijn Hemminga
Saltshof 2013
6604 ER Wijchen
024-3230016
krijnh@gmail.com

NVGD

M. Zandbergen
Fluessen 38
8032 MK Zwolle
038-4551978

Vormgeving

Graficelly, Reeuwijk

Druk

BDU, Barneveld

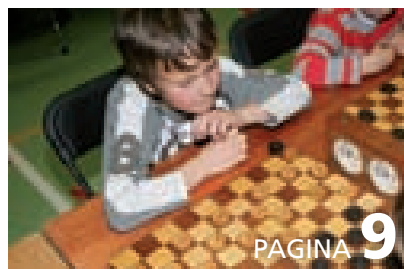
VAN DE REDACTIE...

Vanaf dit nummer niet één maar twee redacteuren van Het Damspel. Arjen Timmer is de redactie komen versterken. Welkom Arjen! Mocht u contact op willen nemen met Arjen, dan vindt u zijn gegevens in de colofon.

In dit nummer een verslag van het laatste NK. Na vijf jaar Kees Thijssen werd in Emmeloord Ron Heusdens de nieuwe Nederlands kampioen. Niet alleen Ron wordt in het zonnetje gezet in dit nummer. Verschillende, aan u waarschijnlijk wel bekende dammers, kregen tijdens de laatste lintjesregen een koninklijke onderscheiding.

Astrid van der Stelt
redactrice Het Damspel

INHOUD

PAGINA 9

PAGINA 11

PAGINA 14

PAGINA 27

PAGINA 28

PAGINA 34

Inleverdatum kopij volgend nummer:

24 MEI 2008

*Uw toernooi in Het Damspel?
Neem contact op met de redactie.*

DAMNOTATIE

01	02	03	04	05
06	07	08	09	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50

Toernooien

100% voor Sijbrands	3
NK algemeen 2008	5
Nationale jeugddamdag	9
De nationale competitie	12
Confederation Cup	14
Cannes	15
Paas-/Studententoernooi	19
Voortgezet onderwijs	28
NK blinden en slechtzienden	28

Rubrieken

Partij-analyse	16
Problematiek	20
Zetje schrap!	22
Fries dammen	23
Vuurwerk	24
Gelijk of ongelijk Ivens	25

Eindspel	30
Leeflang	31
Panorama	34

Overigen

Interview Francis Huijsen	11
Koninklijk onderscheiden	15
De dambordencollectie	18
Jo Weijman 50 jaar lid	19
Talentontwikkeling en topsport	21
Opening damseizoen	21
Arbitersopleiding	23
Van het bestuur	26
Bestuurscolumn	26
Prozman valt WR blinddammen aan	27
DamZ!	32
Damkalender	33
Jubilarissen DVV	33

RON HEUSDENS

KAMPIOEN STEEGRO NK 2008!

FLEVOFESTIVAL VAN FOUTEN IN 'T VOORHUYNS

Ron Heusdens ontvangt de beker voor zijn kampioenschap.

DOOR PIET BOUMA

FOTO'S PETER DERKX, GEB KOS, TINEKE STUIFZAND, GERRIT-JAN PIERIK

"In het scheppingsverhaal is iets vergeten. Op de achtste dag is de Noordoostpolder geschapen en op de negende dag is er het damspel geïntroduceerd". Met onder meer deze woorden opende Ijsbrand Haven het eerste NK Dammen in de provincie Flevoland. Er waren ook bloemen voor de weduwes van de eerste dampioniers in de polder: Sijbrand Haven en Jaap Jonker.

De echtgenotes van de eerste dampioniers in de polder werden in de bloemetjes gezet.

In het titeltoernooi is vervolgens fel gestreden om de punten c.q. plusjes. Er werden meer fouten gemaakt dan ooit te voren. Het was alsof de duivel er mee speelde. Maar spannend was het daardoor wel en voor het publiek zeer vermakelijk. In deze tombola bleek godenzoon Ron Heusdens de verrassende, glorieuze en terechte winnaar. De Schiedammer veroverde voor het eerst in zijn denksportcarrière de Nederlandse titel. Na een valse start (een nederlaag in de derde ronde tegen Hein Meijer, toen hij een gewonnen stand verprutste), kwam Ron door overwinningen op Boudewijn Derkx, Frits Luteijn en Wim van der Kooij aan de leiding in het toernooi. Deze stond hij niet meer af. Na volgende victories op Gerlof Kolk (ronde 11) en Pim Meurs (voorlaatste ronde) was hij gezien de reglementen (behaalde punten en daarna aantal overwinningen) niet meer te achterhalen door zijn achtervolgers, Alexander Baljakin en Hein Meijer, die de plaatsen twee en drie opeisten. Tegenvallend was het optreden van vijfvoudig kampioen Kees Thijssen, die het net niet kon vinden en na dertien remises (1x plus en 2x min) op de tiende plaats eindigde.

Einduitslag NK Emmeloord, 9 t/m 19 april 2008:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	Wi	Re	Ve	Pt	+	-
1 Ron Heusdens	X	0	0	1	1	2	1	1	1	1	2	2	2	2	5	6	2	16	0	0
2 Alexander Baljakin	2	X	1	0	1	1	1	1+	1	1	1	2	2	2	4	8	1	16	1	0
3 Hein Meijer	2	1	X	1	1	1	2	1	2	1+	1	1+	1+	1+	3	10	0	16	4	0
4 Jeroen van den Akker	1	2	1	X	0	1	1	2	1	1	0	2	0	2	4	6	3	14	0	0
5 Martin Dolfing	1	1	1	2	X	1+	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	0	14	1	0
6 Pim Meurs	0	1	1	1	1-	X	0	1	1	1	2	1	2	1	2	9	2	13	0	1
7 Anton van Berkel	1	1-	0	1	1	2	X	1-	1	1	0	1	1	2	2	9	2	13	0	2
8 Sven Winkel	1	1	1	0	1	1	1+	X	1	1	1	2	1	1	1	11	1	13	1	0
9 Auke Scholma	1	1	0	1	1	1	1	1	X	1-	2	1	1	1	1	11	1	13	0	1
10 Kees Thijssen	1	1	1-	1	1	1	1	1	1+	X	1	1-	1	1	0	13	0	13	1	2
11 Frits Luteijn	0	1	1	2	1	0	2	1	0	1	X	1	1	1	2	8	3	12	0	0
12 Boudewijn Derkx	0	0	1-	0	1	1	1	0	1	1+	1	X	2	1	1	8	4	10	1	1
13 Gerlof Kolk	0	0	1-	2	1	0	1	1	1	1	1	0	X	1-	1	8	4	10	0	2
14 Wim van der Kooij	0	0	1-	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1+	X	0	9	4	9	1	1

Lees verder op de volgende pagina >

Vervolg van pagina 5

Nevenactiviteiten

Rob Clerc en de winnaars van het schooldammen: De Tamarisk.

Op woensdag 16 april was het schooldamkampioenschap van Flevoland een topper. Dit werd gewonnen door De Tamarisk uit Biddinghuizen. Een demonstratie en de prijsuitreiking werd verzorgd door bondscoach Rob Clerc.

In en rond het sfeervolle Voorhuys (centrum Emmeloord) werd door het actieve toernooicomité een flink aantal nevenactiviteiten georganiseerd. Op de eerste donderdagmarkt een aanschuifsimultaan gespeeld door meervoudig Fries dameskampioene Iepie Poepjes-Koopman, op vrijdagavond een kloksimultaan van IJsbrand Haven tegen de sponsors. En dat waren er nogal wat. Naast de hoofdsponsor Steegro (www.steegro.nl) werd het toernooi gesponsord door de gemeente Noordoostpolder, provincie Flevoland, 't Voorhuys, GIBO adviesgroep, Het Huis Van Hooff opticiens, Intraweb, DCS online, Rabobank en Interfloor. In de weekendrondes gaf Tjalling Goedemoed demonstraties voor het publiek. Het open Sneldamkampioenschap van Flevoland op de eerste zaterdag bleek ook een publiekstrekker. De blonde reus uit Achlum, Tjalling van den Bosch pakte de overall overwinning, terwijl Jacob Post uit Urk de provinciale titel veroverde. Dampromotor Wiebren de Vries verzorgde op de Lange Nering een ludiek optreden met een groot dambord, om daarmee het winkelend publiek te verlokken een bezoekje te brengen aan het toernooi.

De top drie van het NK: Hein Meijer, Ron Heusdens en Alexander Baljakin.

De beslissende partij van Ron Heusdens waarmee hij door winst op Pim Meurs de kampioenstitel veroverde.

Elektronische borden, internet en organisatie

De elektronische borden gaven via een achttal monitoren het publiek een prima overzicht van de gespeelde partijen in de schitterende speelzaal. Ook via de website <http://nk2008> waren de partijen live te volgen. De website, fraai vormgegeven door Geb Kos was een topper. Enkele cijfers van 20 maart t/m 20 april. Unieke bezoekers: 5375 uit 55 landen; totaal aantal bezoeken: 30210; totaal aantal opgevraagde pagina's 126528. Menig bedrijf is jaloers op zulke statistieken in één maand tijd. De website blijft on-line zodat bijv. video's, partijen en foto's nog steeds bekeken kunnen worden. Het organisatiecomité heeft in de periode vooraf en tijdens het toernooi een enorme klus geklaard. Van dichtbij kon ik zien wat het organiseren van zo'n prestigieus toernooi allemaal met zich meebrengt. Jammer, dat Henk Boers, een van de motoren, vanwege een fikse griep halverwege het toernooi afhaakte. Zelfs de Berenburg, een probaat Fries tegengif, bracht hem niet meer op tijd op de been voor de sluitingsceremonie. Tijdens deze sluitingsceremonie stal Frits Luteijn de show, door zijn eigen prestatie glans te geven en als dambestuurder veel aandacht te schenken aan de Mind Sport Games in Beijing. Na lichte aandrang van Kees Thijssen kwam hij toe aan het dankwoord namens de spelers aan organisatoren, arbiters en hoofdsponsor Femke van der Steege (Steegro). Dit ging gepaard met het uitreiken van boekwerken en flessen drank. IJsbrand Haven daarna onderkoeld: "We waren allemaal al bijna op reis naar Peking, Frits".

De hoofdrolspelers

De hoofdrolspelers waren de spelers. Zij hebben er een fantastisch toernooi van gemaakt. Vrijwel zonder uitzondering op winst spelend in elke ronde, ondanks de tekortkomingen van ons spel en missers die je in je streven naar winst kunt maken. Illustratief waren de reacties van onder meer Anton van Berkel, Sven Winkel en Auke Scholma, toen zij flinke blunders maakten. Zelden heb ik zo'n frustratie en teleurstelling in ogen van dammers gezien. Topdammen is sport en geen wetenschap, en sport kan keihard zijn. Grote complimenten voor onze helden. Over naar de techniek, want de 91 partijen hebben flink wat leerzaams opgeleverd

NK DAMMEN 2008 – TECHNIEK

DOOR TJALLING GOEDEMOED

Er is ontzettend veel gebeurd op de borden tijdens dit NK. Ik zou er een boek over kunnen schrijven. Ik volsta hier met een cursus dammen voor beginners. We kunnen uiteraard veel leren van de allerbeste dammers uit ons land!

< Deel 1: Het eindspel >

We beginnen met een zeer leerzaam fragment... voor welpen en pupillen wel te verstaan.

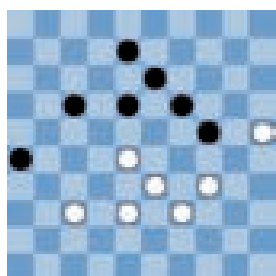

Diagram 1
H. Meijer – B. Derkx

Meijer valt in diagram 1 schijf 24 aan met **46.34-29**. Zwart moet nu ruilen met 18-22 47.29x20 19-23 48.28x19 13x15 maar hij bezondigde zich aan: **46...**

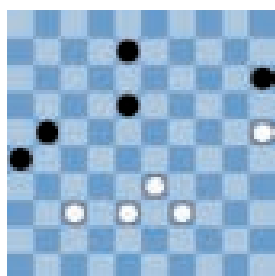

Diagram 2
H. Meijer – B. Derkx

17-21? 47.29x20 19-23 48.28x19 13x15 en zie diagram 2.

Kijk eens goed naar deze stand, jongens en meisjes. Er zit een leuk zetje in dat jullie vast al eens geleerd hebben. Je geeft er een met 37-31 26x37 dan geef je er nog een 38-32 37x28 en hopla 33x2 naar dam! Mooi he? Internationaal grootmeester Meijer gaf de voorkeur aan **33-29?** Na 21-27 39-33 18-23 29x18 27-31 moet wit dan remise maken, maar Derkx gaf Meijer een herkansing. We

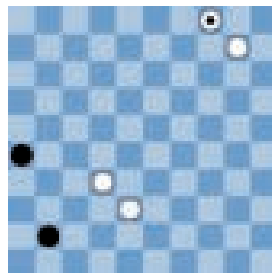

Diagram 3
H. Meijer – B. Derkx

gaan naar diagram 3.

Grootmeester Hein Meijer heeft net ijzersterk 57.13-9 en 58.9-4 gespeeld. Dam! Maar zwart kan ook dam halen. Dus bood grootmeester Meijer remise aan. Als hij even gewacht had, had zwart het opgegeven. Op 41-47 volgt namelijk 4-36 47x4 32-27 4x31 36x27 +.

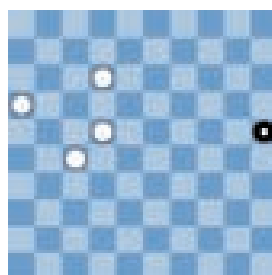

Diagram 4: W. van der Kooij – S. Winkel

Wim van der Kooij speelde veel spannende partijen. Hij verloor er een paar, maar had er ook wel een paar kunnen winnen. Zoals in diagram 4. Van der Kooij dacht: "ik heb al 3 schijven los staan. Om het spannend te maken zet ik ook de vierde schijf los." **72.16-11? 25-43** en remise overeengekomen. Winnend zijn 72.22-18 en 72.27-21.

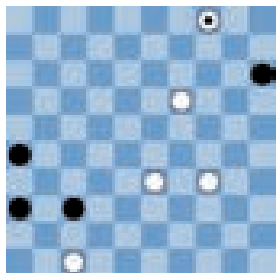

Diagram 5: A. van Berkel – W. van der Kooij

Anton deed een paar vreemde zetten, waarna Wim het opgaf in remisestand (zie diagram 5). Je moet hier zo nadenken jongens en meisjes: "Ik heb dam. Ik wil nog een dam. (Altijd streven naar meer, kinderen!) Blokje 19 staat ook dicht bij dam. Ik ga met blokje 19 richting dam: 57.19-14! Hartstikke goed en winnend! Zwart denkt: ik wil ook dam. 37-41 58.14-10 41-46 59.10-5. Gezellig samen op de lange lijn. 26-31. Zwart dreigt met 31-37. Zwart heeft twee dammen, dus dan kun je er ook weer 's eentje weggeven: 60.4-27! 31x22 61.34-29 en de zwarte dam sneuvelt op de volgende zet. Zwart kan ook denken, schijf 14 wil naar dam, ik gooi hem lekker terug: 57... 15-20 58.14x25 37-41 maar wit heeft een vangstelling: 59.4-10 41-46 60.47-41 46x30 (meerslag gaat voor) 61.25x34 +.

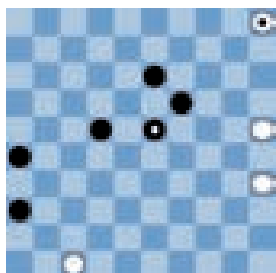

Diagram 6
G. Kolk – W. van der Kooij

Dat was Wim wel goed bevallen zo samen op de lange lijn. In de slotronde deed hij het weer met Gerlof Kolk (zie diagram 6). Een leuke jongen om samen mee op de lange lijn te staan tenslotte. Vreedzaam als Wim van der Kooij is, wikkeld hij af naar remise. Zwart had een mooie barbatruc uit kunnen halen: 22-28!! Zwart gaat dan op de volgende zet zich van overbodige schijven ontdoen met 36-41! 47x36 26-31 36x27 28-32 27x38 23-46 en zwart wint! Als Wim dit had gedaan zou niet hij maar

Gerlof laatste zijn geworden. "Vele laatsten zullen de eersten zijn," dacht Wim en liet Gerlof ontsnappen.

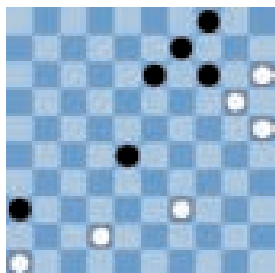

Diagram 7: W. van der Kooij – H. Meijer

Goed, nog een eindpel, aspiranten en junioren mogen ook meedoen. Zwart staat gewonnen in diagram 7, heeft een uur bedenktijd, maar de winstvoering ging hem boven de pet. Het moet zo: 51... 13-18 52.39-34 18-22! 53.34-29 (na 34-30 28-33 wint zwart door overmacht) en het lijkt niet te lukken voor zwart, want op 22-27 volgt 42-37=. Zwart kan op verrassende wijze de zwakke binding 36/46 uitbuiten: 28-33!! 54.29x38 22-28. Wow!

< Deel 2: Tactiek >

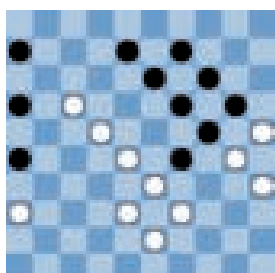

Diagram 8
Gerlof Kolk – Pim Meurs

Pim speelde erg scherp. Hij heeft in diagram 8 net 15-20 gespeeld, een verliezende zet die winnend is... Wit zag namelijk niets beters dan met 39-34 te offeren. Er zat echter een verborgen zetje van Weiss in. Zie jij hem ook?

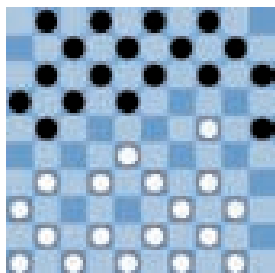

Diagram 9
F. Luteijn – A. Scholma

Wit kan zwart opsluiten in diagram 9. Lekker span-

Spelers, arbiters en sponsor.

nend. Meteen doen! Zetcontrole vergeten we even. **10.31-26?**

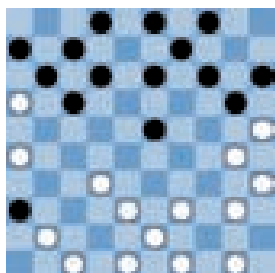

Diagram 10
R. Heusdens - F. Luteijn

Ron is naast een topstrategie ook een zeer gewiekst tacticus, zo getuigt diagram 10. **17... 14-19? 18.25x14 9x20** Meer gaatjes in de stand en gaatjes zijn gewaarsloot. **19.32-28! 23x32 20.38x27** Slim. De schijf op 36 is namelijk een schijf waarmee je zetjes uit kan halen, jongens en meisjes! Wit dreigt 27-22 47-42 43x25. Op 12-18 gaat wit zelfs naar 1. Zwart moet wel 19-23 of 13-18 spelen en dan houdt Ron na 27-21

met zijn klaverbladopsluiting de korte vleugel van zwart vast. Aan Frits waren al dit soort overwegingen niet besteed en speelde onnauwkeurig **20-24?** Dat komt vanzelf allemaal wel goed, moet hij gedacht hebben. Ron won toch een schijf met 27-22 47-42!

Lees verder op de volgende pagina >

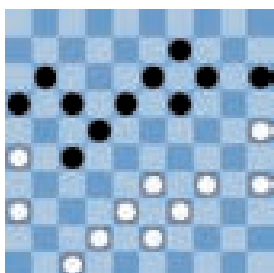

Diagram 11
K. Thijssen – B. Derkx

Na **39.34-29?** van Kees Thijssen (zie diagram 11) speelde Boudewijn Derkx ijersterk **19-24!! 40.29x20 15x24** Daar had de vijf-voudig nationaal kampioen geen rekening mee gehouden. Hij kwam tot de onaangename ontdekking dat 39-34 wordt afgestraft met 14-20!! 24-30! 30x39 Z+. Na **41.47-41** had zwart 18-23 moeten spelen met grote winstkansen.

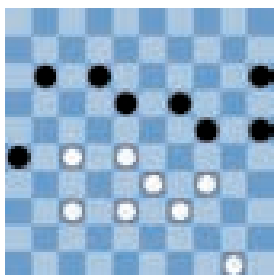

Diagram 12
J. v.d. Akker – S. Winkel

Sven Winkel deed het prima tot aan de voorlaatste ronde. Al zijn partijen waren keurig in remise geëindigd. Tegen Jeroen van den Akker ontglipte hem in diagram 12 een kleine onnauwkeurigheid. **44.... 24-30?** Het zetje van Weiss levert niks op voor wit, maar de rugdekking van schijf 18 is wel weggefallen. **45.28-22!** Een sterke aanval! Na 18-23 gaat wit er heel geniepig tussen met 22-18! Sven nam de volgende dag wraak en won, zodat hij weer keurig op zijn gemiddelde kwam.

Meer fragmenten vindt u op damspel.kndb.nl.

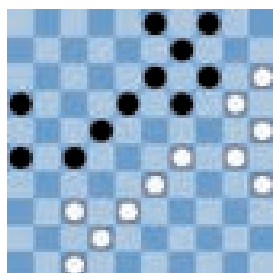

Diagram 13
B. Derkx – G. Kolk

Gerlof Kolk is een sociale jongen. Hij gunt de medemens ook wat. Vandaar **38... 3-8?** in diagram 13. Boudewijn glom van geluk, hij haalde de mooiste combinatie van het toernooi uit.

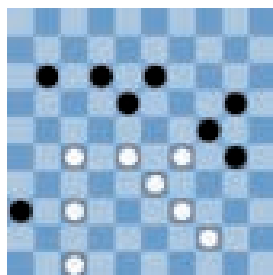

Diagram 14
R. Heusdens – P. Meurs

Het absolute hoogtepunt van het toernooi. Na 20-25x14 had Ron zijn meesterschap geëtaleerd Met de halve coup turc: **47-41! 33-29 47x15 39-33 15x2 28x10**. De titel was Ron dan misschien wel misgelopen, want de overblijvende stand is remise... **42... 30-35 43.47-42! 11-16 44.42-38 12-17 45.38-32 17-21 46.28-23 18-22! 47.27x9 20-25 48.29x20 25x3 49.23-19 3-9?** Na 21-27x27 maakt zwart remise. **50.33-28 21-26 51.32-27!** Na 26-31 36-41 volgt de barbatruc 44-40!! 35x31 26x46 met dubbele oppositie. Pim moest er dus twee geven met een eindspel dat nog een remisegaatje bevatte, maar dat bleek te moeilijk. Heusdens kampioen! Ik hoop dat jullie er veel van opgestoken hebben, jongens en meisjes. Tot de volgende keer.

GELDERLAND OPPERMA

FOTO'S FOTO VAN DIJK-HUIZENGA / WWW.UWFOTOGRAAF.COM

Amstelveen was op zaterdag 19 april gastheer van de nationale jeugdstrijd tussen provincies: de nationale jeugddamdag. De plaatselijke damclub in Amstelveen hield met de organisatie van de nationale jeugddamdag een vijfjaarlijkse traditie in stand, die gekoppeld is aan de lustra van de Provinciale Noord-Hollandse Dambond (PNHDB), die dit jaar haar 65-jarige jubileum viert.

CHTIG OP NATIONALE JEUGDDAMDAG

DOOR JOCHEM ZWEERINK

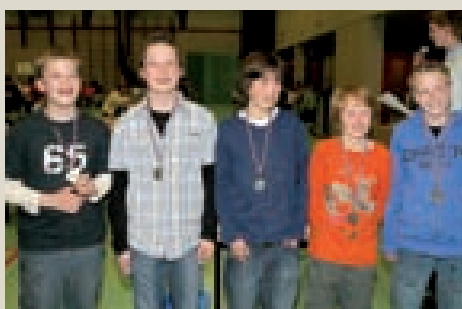

Voor aanvang van het toernooi werden de prijswinnaars van het jeugd EK van 2007 plus T1-talent Pieter Steijlen in het zonnetje gezet, waarna de strijd echt kon beginnen. Op de foto van links naar rechts: Pieter Steijlen, Roel Boomstra, Lotte Aleven, Thijs van den Broek en Martijn van IJzendoorn.

De welpen speelden een dubbel rondtoernooi, de pupillen en aspiranten speelden beiden in twee poules met aansluitende kruisfinales, terwijl de junioren een rondtoernooi speelden. Bij de welpen bleek al snel dat Gelderland een maatje te groot was voor de overige teams. De nummer twee, Zuid-Holland-Zuid was ook al snel bekend. De strijd om de derde plaats was daarentegen wel erg spannend. Drenthe, Overijssel en Midden-Holland gingen lange tijd gelijk op. Toen de twee laatstgenoemde teams bij het opmaken van de eindstand nog steeds een gelijk aantal wedstrijdpunten hadden bleek dat Overijssel er op basis van een iets beter bordpuntsaldo met de bronzen plak van door ging.

Bij de pupillen deden niet minder dan dertien teams een gooi naar de titel. Onder deze

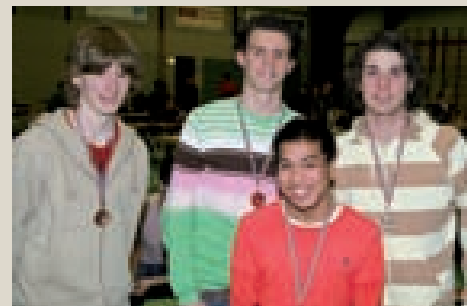

teams was ook een team van de provincie Limburg, dat tegenwoordig door de inspanningen van onder andere de enthousiaste Limburgse jeugdleider Rob Aartsen meer en meer op de kaart komt te staan. Een goed initiatief. Hoewel Limburg nog niet in de bovenste regionen mee kon doen, draaide het toch aardig mee. De strijd om de titel ging tussen de twee Gelderse teams, Noord-Brabant en Friesland. Evenals Limburg kent ook Noord-Brabant een grote dampromotor: de Tilburgse jeugdtrainer Cor Kuijstermans. Na het succes van Thijs van den Broek op het afgelopen jeugd EK veroveren nu ook andere Brabantse jeugdspelers terrein en kon het pupillenteam van Noord-Brabant op de nationale jeugddamdag zelfs meestrijden om de titel! Noord-Brabant kwam in de finalegroep net iets te kort. De twee teams uit Gelderland bleken te sterk voor de concurrentie. In de grote finale bleek na een spannend begin het eerste team van Gelderland iets effectiever in de afronding, waardoor Gelderland 2 genoeg moest nemen met het zilver.

Ook bij de aspiranten was het Gelderland dat domineerde. Het had echter een geduchte concurrent: Overijssel, welke voor een belangrijk

deel uit spelers van het Overijsselse Westerhaar bestond. Wederom een club met een actieve jeugdafdeling. De investeringen uit de afgelopen jaren lijken ook hier hun vruchten af te gaan werpen. Het Overijsselse team stond tot aan de laatste ronde gelijk met dat van hun Gelderse zuiderburen. De grote finale moest een beslissing brengen. Na een lange wedstrijd trok Overijssel aan het kortste eind: de derde Gelderse titel was een feit.

Een spannende strijd vond ook zeker bij de junioren plaats. Drenthe en Gelderland waren zeer aan elkaar gewaagd. Beide teams wonnen als hun grote concurrent al hun wedstrijden op de onderlinge confrontatie na. Drenthe, had met onder andere Nederlands hoop Roel Boomstra en de sterke Zainal Palmans een sterk team. De onderlinge confrontatie was er een om niet snel te vergeten. Na verbluffend spelverloop met kansen aan beide zijden resteerde een gelijkspel. Het bordpuntsaldo moest hierdoor een winnaar aanwijzen. Een aanzienlijk beter bordpuntsaldo bezorgde het juniorenteam van Gelderland de titel: het kwartet was voor Gelderland compleet.

Naast de reguliere titelstrijd vindt er op de nationale jeugddamdag altijd een combinatie-wedstrijd plaats. De ingeleverde combinaties werden door niemand minder dan Johan Krajenbrink beoordeeld. In elke leeftijdscategorie waren prijzen te verdienen. Er waren prijswinnaars uit diverse provincies. Opmerkelijk hierbij was dat Martijn van IJzendoorn, die nog pupil is, de combinatieprijs bij de aspiranten won.

Zie pagina 32 voor een paar interviews. Op www.damz.nl vindt u alle uitslagen.

Je voelt je thuis op Interfloor

De kracht van Interfloor: iedereen voelt zich erop thuis. Van jong tot oud, van student tot gezin. Comfort, warmte en duurzaamheid zorgen voor een gevoel van geborgenheid. Wij vernieuwen constant onze collectie en geven frisse trends aan in de markt. Onze vloeren geven elke ruimte de juiste kleur, sfeer en een eigen identiteit. Via onze gewaardeerde, exclusieve verkooppunten levert Interfloor de breedste, meest actuele collecties tapijt en vinyl van Nederland. Met een uitstekende service voor eindconsumenten en uitgebreide verkoopondersteuning voor de detailhandel. Ondernemen met, en leven op Interfloor vormt een solide ondergrond. Al sinds 1828. Iedereen voelt zich thuis op Interfloor!

Interfloor: de breedste en meest actuele collecties tapijt en vinyl van Nederland

WWW.INTERFLOOR.NL

TAPIJT EN VINYL

Arbiter Francis Huijsen uit Arnhem was op 4 februari te zien op TV Gelderland in het programma 'Rondje 30'. De regionale zender maakte een item over vrouwelijke scheidsrechters in 'mannensporten'. Een interview met de 22-jarige damarbiter.

Francis, vertel eens iets over je tv-optreden...

'Ik werd opgebeld door Fred Gerritsen van TV Gelderland. Hij vertelde dat hij een stukje deed over vrouwelijke arbiters. Hij wilde ook bij een damwedstrijd zijn. Hij vroeg zich af wat hij zich daar precies bij moest voorstellen, een damarbiter, want er mag niet gerend en geschreeuwd worden... Mijn eerste wedstrijd zou in Wezep zijn bij de wedstrijd DEZ/NGKZ tegen VBI 2. Dus daar zou hij naartoe komen. Ik ging er eigenlijk steeds van uit dat het een stukje voor de krant was. De dag dat de wedstrijd was, was ik het zelfs vergeten en ik was er dan ook niet op gekleed. En toen bleek dat er zelfs een filmer was! 'Wat is dit?!' dacht ik, toen ik ze binnen zag komen.

Ze begonnen met mij te vragen wat ik deed als damarbiter. Dus dat heb ik uitgelegd. Het leukste vond ik, dat hij voorstelde dat we dan aan het begin van de wedstrijd langs de borden zouden lopen en dat ik dan tegen hem moest zeggen dat hij stil moest zijn. Dat stukje werd uitgezonden, maar dat hadden we van tevoren dus al bedacht. Verder moest ik gelijk om twaalf uur al een tijdscontrole doen; normaal is dat pas na een half uur. Ook moest ik een klok verwisselen. Er bleken veel meer regels dan ze dachten.

Wat voor een reacties heb je gehad?

Nadat het maandagavond was uitgezonden, kreeg ik veel leuke reacties van studenten en collega's. 'Hé, tv-ster!' riepen ze. Later belde Fred Gerritsen nog op. Hij mocht één dvd van de uitzending weggeven. Hij zei dat ik de dvd kreeg, omdat ik de jongste was en hij mij het sympathiekste vond en omdat ik niet naar de camera keek, zoals hij van tevoren had gezegd.

Je bent pas 22, maar je bent al een tijdje arbiter. Hoe ben je begonnen?

Toen ik elf was, ben ik begonnen met dammen. Op mijn veertiende was ik trainer van de nieuwelingen in Den Haag. Piet Rozenboom vroeg toen of ik interesse had in de arbiterscursus. Eigenlijk moest je toen achttien zijn (nu is dat zestien). Toch mocht ik de cursus doen. Dat was toen een thuiscursus. Na twee jaar was ik klaar. Daarna heb ik stage gelopen. De eerste keer was in het Carlton Beach Hotel tijdens de Orap Open. Het examen ging goed. Ik was snel klaar en had weinig fouten. Tijdens het Zilveren Ooievaarstoernooi heb ik toen mijn diploma gehad. Ik ben toen gelijk begonnen met arbitren in de nationale competitie. Inmiddels heb ik bijna alle belangrijke toernooien op mijn naam staan.

Wat vind je leuker arbitren of zelf dammen?

Arbitren gaat goed, daarvan weet ik dat ik het kan. Dammen gaat minder goed, maar het blijkt steeds meer, dat ik het toch wel kan. Arbitren vind ik heel leuk. Eerst vond ik het wel vervelend, dat je zo streng moet zijn. Nu weet men dat ik streng maar rechtvaardig ben; gelijkheid bij de spelers is belangrijk. Ik vind het ook leuk, dat mensen met meer respect naar je kijken; ze stellen je vragen en leggen je problemen voor, ze vragen wat je visie is. Ik krijg ook wel eens complimenten, dat ik een aanwinst voor de damsport ben, dat ik als vrouw de damsport promoot.

Wat was het hoogtepunt van je arbiterscarrière?

In 2004 kreeg ik de amateur-arbitersprijs van Den Haag uit handen van

voetbalscheidsrechter Mario van den Ende. Ik was genomineerd door Erica Terpstra, omdat ik jong was en internationaal en op hoog niveau arbitreerde. Ik kreeg een plaquette met een fluit erop. Dat kan bij mijn sport natuurlijk niet! Vlak daarna werd ik door Peter Pippel gebeld of ik arbiter in Salou wilde zijn. Ik kreeg ook een felicitatiebrief van het CDA. Maar het was wel een nadeel, dat de brief geadresseerd was aan DE HEER Huijsen. Daar was ik wel boos over. Het is wel leuk dat je een brief stuurt, maar doe het dan wel goed!

Wat wil je als arbiter nog bereiken?

Ik heb nu bijna alle belangrijke toernooien gearbitreerd, behalve het NK algemeen en het NK junioren. Alle andere NK's – vrouwen, meisjes, pupillen en aspiranten – heb ik al gedaan. Maar als ik dat heb bereikt, dan wil ik mezelf weer een hoger doel stellen. Stilstaan is achteruitgaan. Ik wil ook graag FMJD-arbiter worden. Daarvoor moet ik eerst nog aan mijn talen werken.

DE NATIONALE COMPETITIE 2007 - 2008

Het kampioensteam van Van Stigt Thans.

DOOR BEN SMEENK
FOTO FRITS LUTEIJN

Op het moment van schrijven is de Nationale Competitie nog niet geheel ten einde. In de nanacompetitie moeten de laatste wedstrijden nog gespeeld worden. De kampioenen van alle klassen zijn bekend. Ook nagenoeg alle promovendi en

degradanten. Het is in vrijwel alle klassen een spannend jaar geweest. Bij het ingaan van de laatste ronde was slechts één kampioen bekend. In sommige klassen onderging de stand in de laatste ronde een metamorfose.

TECHNIEK

Het is niet de bedoeling op deze plaats veel techniek te laten zien. Daar zijn andere rubrieken in dit blad voor. Ik wil volstaan met vier combinaties ter oplossing. Bij elke combinatie een korte aanwijzing.

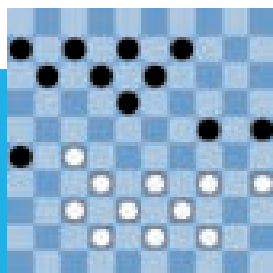

Diagram 1
De wet van de voorstopper luidt: Als er een gat op veld 13 (of 38) valt zit er altijd een zetje in. Na 13-19 wint wit.

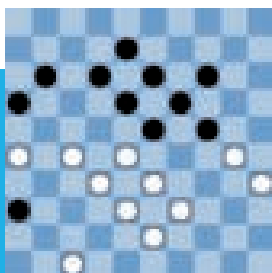

Diagram 2
Met grote stappen naar het kampioenschap. Na 28-22 24-29 33x24 12-17 sloeg wit toe.

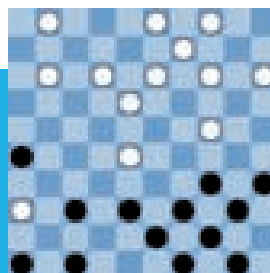

Diagram 3
De zwartspeler speelt meestal op zetjes met dam geven. De zwartspeler: Inderdaad een complete en diepgaande analyse van mijn speelwijze. Hoe wint zwart na 50-44?

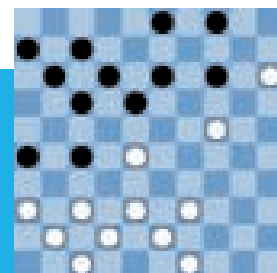

Diagram 4
Piet werkt niet alleen aan de toernooibase, maar damt zelf ook. Zijn tegenstander neemt met wit een grote winnende afwikkeling.

EREKLASSE

Het is Van Stigt Thans voor de tweede keer in drie jaar gelukt kampioen van Nederland te worden. Vooraf was een tweestrijd tussen Van Stigt Thans en Hiltex voorspeld. Deze tweestrijd is er ook gekomen. De wedstrijd in zevende ronde tussen Van Stigt Thans en Hiltex bracht weer vele grootmeesters achter het bord. De enige beslissing viel in de partij van wereldkampioen Schwarzman tegen Barkel. De herkansing van Hiltex kwam voort uit de bijna traditionele nederlaag van Van Stigt Thans tegen VBI Huissen, dat verder enigszins teleurstelde. Hiltex wist niet te profiteren. Tegen Witte van Moort werd het 10-10. Een opmerkelijk klokincident in die wedstrijd, niet het enige dit seizoen, heeft de gemoederen op het forum daarna nog lang beziggehouden. Niet onverwacht zijn Denk en Zet en Den Haag gedegradeerd. Verrassend is wel dat deze twee ploegen gezelschap kregen van SNA en Heijmans Excelsior, die beiden in de nacompetitie verloren.

HOOFDKLASSE

De beide hoofdklassen lieten een spannende strijd zien. In hoofdklasse A won de gedoodverfde favoriet Volendam, met onder meer Ton Sijbrands in de gelederen. Dit ging echter minder soepel dan verwacht. Pas in de laatste ronde werd Franeker achterhaald. In de nacompetitie wist Franeker alsnog de Ereklasse te bereiken. In hoofdklasse B liet PWG geen twijfel over de ambitie, na een aantal mislukte pogingen, de Ereklasse te bereiken. De strijd om de tweede plaats leek lange tijd in het voordeel van Angarde Informatica beslecht te worden. Een uitspraak van de beroepscommissie bracht CEMA DVZ terug de race en ten slotte in de Ereklasse van volgend seizoen.

EERSTE KLASSE

In alle drie eerste klassen was er sprake van een felle strijd om de eerste plaats. De eerste klasse B spande de kroon. Hier ging VAD in de laatste ronde Amstelland en Zaanstreek nog voorbij. Er schijnen dammers te zijn die nooit aan het kampioenschap van VAD getwijfeld te hebben!? In de eerste klasse A werd Oldenhove op bordpunten kampioen. In de eerste klasse C heeft Dordrecht de degradatie weer goedgemaakt en mag het volgend seizoen in de Hoofdklasse acteren. Misschien kunnen ze het dan weer opnemen tegen VAD. DIOS wist via winst op Harderwijk eveneens te promoveren. Op het moment van schrijven zijn PSV en Harderwijk nog in de race voor de laatste promotieplaats.

TWEDE KLASSE

De kampioenen van de tweede klasse bestaan ieder jaarvoor een deel uit degradanten van het voorafgaande jaar. Dit jaar waren dat Tamek Damkring en HDC. Bennekom is nog in de race. De overige winnaars zijn Roden/Leek, RDC2 en VBI Huissen 3 (toch wel verrassend). We wensen de promovendi veel succes in het komende seizoen.

ACHTER DE SCHERMEN

Elk jaar zijn er weer velen die achter de schermen zorgen voor een goed verloop van de competitie. Naast de vele vrijwilligers in het land wil ik de volgende personen met name noemen. Bob van der Mark zorgt er voor dat de uitslagen vrijwel altijd zaterdagavond al in detail op de website geplaatst zijn. Dit is een niet te onderschatten prestatie. Temeer daar vaak als vanzelfsprekend wordt aangenomen dat alles vanzelf gaat en de opmerkingen komen als "pas" zondag de detailuitslagen bekend zijn. Ook het bondsbureau, met name Paul Visser, verricht veel werk om elk jaar weer alles rond te krijgen. Verder een woord van dank aan Henk Boers die alle zaterdagen de opstellingen en uitslagen verwerkt.

TEN SLOTTE

Elk jaar zijn er weer kleinere of grotere opmerkelijke zaken. Ik wil een paar opvallende noemen:

1. Het komt steeds vaker voor dat teams niet volledig verschijnen. Zelfs bij thuiswedstrijden komt het voor dat teams niet volledig zijn. Is het in dat geval niet mogelijk de tegenpartij en de arbiter vooraf te waarschuwen, zodat niet alle spelers af hoeven te reizen? Om soms enkele honderden kilometers te reizen en dan te horen dat er geen tegenstander is, is niet prettig om het zacht uit te drukken.
2. Opvallend is dat het aantal klokincidenten is toegenomen. Vroeger ging het om het vlaggetje dat te vroeg of soms helemaal niet viel. Met de digitale klokken dachten we hier af te zijn. Niets blijkt minder waar. Ook digitale klokken blijken mankementen te vertonen. Het enige wat hier tegen te doen is voor de speler is zelf goed op te letten. De arbiter kan niet overal tegelijk bij zijn. Ook het (enige dagen) vooraf controleren van het materiaal is zinvol.
3. Vele spelers zijn op de spelerskaart nog tieners, terwijl ze in het echte leven de pensioengerechtigde leeftijd naderen. Enigszins overdreven wellicht. Toch blijken vele foto's op de spelerskaart sterk verouderd. Doe daar iets aan. Arbiters kunnen hiervan een aantekening maken, wat op een boete kan komen te staan.
4. De nacompetitie blijkt vooral tussen Ereklasse en Hoofdklasse een echt spektakel te zijn, waarbij niet alleen de schrijvende pers aanwezig is, maar zelfs de regionale televisie uitrukt om een verslag te maken. De Bondsraad heeft uitgesproken dat er aan de huidige competitieopzet niets veranderd hoeft te worden. Ik ben wel benieuwd naar de mening van de lezers van het Damspel. Is een opzet met bijvoorbeeld play offs (in een finale en degradatiegroep halverwege de competitie) een idee?

Ik reken erop dat het volgende seizoen weer net zo spannend zal verlopen als dit jaar.

PERFECTE SCORE VOOR STOLWIJK

(UIT HET HAARLEMS DAGBLAD)
DOOR MARCEL KOSTERS

Stefan Stolwijk van Damclub Heemstede heeft gepresteerd wat niemand anders voor elkaar kreeg. Hij won voor zijn club Heemstede alle elf duels in de KNDB competitie en won ook de twaalfde partij in de KNDB nacompetitie. Hoe voelt het om algemeen topscorer te zijn? Stolwijk: „Geweldig! Ik heb veel gestudeerd op het openingsspel en dat betaalt zich nu uit. Mijn record stond op 15 punten uit 11 wedstrijden en nu ben ik dus 7 punten vooruit gegaan. In de tijd dat ik even niet werkte heb ik zeker 50 uur per week gestudeerd. Nu ik weer werk, studeer ik wanneer ik maar kan. Als ik thuis kom gaat gelijk de computer met allerlei damprogramma's aan en speel ik ook op het internet. Elke partij voer ik in. Ik wil de puntjes op de i zetten. De Keller opening, de Van Westerloo variant en zelf ontwikkelde systemen.” Bouwde zich tijdens het seizoen geen scoringsdruk op? „Niet zo erg als vroeger toen ik mezelf onder druk zette. Daar heb ik ook op getraind. Iedere partij staat op zich en wat daarvoor is gebeurd doet er niet toe. Als je een partij beslist moet winnen gaat het mis. Het is heel belangrijk om die druk uit je hoofd te zetten.” Moet je als topscorer niet hoger dan de tweede klasse spelen? „Ik probeer in ieder geval mijn spel te verbeteren. Mijn streven is me te plaatsen voor de halve finales van het kampioenschap van Nederland. Met Heemstede moeten we nu een promotiewedstrijd spelen. Er is een goede teamsfeer. Teamleider Gerrit Slottje heeft er veel aan gedaan om alles goed op de rails te krijgen. Er zat wel wat spanning op die elfde partij. Ik wilde alle gevoel uitschakelen. Het was uiteindelijk één van mijn betere partijen, mooi gespeeld. Je moet niet bang zijn om te verliezen. Zelfs de besten verliezen, dus wat betekent verliezen?”

Topscoreers:

Ereklasse	Pim Meurs	Hiltex	18	11
Hoofdklasse A	Alexander Presman	Apeldoorn	20	11
Hoofdklasse B	Erno Prosman	Damlust	21	11
Eerste klasse A	Johan Teake Dekker	Gorredijk	18	11
Eerste klasse B	Hugo Simons jr	ODB Haeghe-Z	17	11
Eerste klasse C	Gert Jan Hoeve	DEZ/NGKZ	18	10
Tweede klasse A	Eric van Sonderen	Roden/Leek	19	11
Tweede klasse B	Martijn Visser	Zwolle	21	11
Tweede klasse C	Mark Deurloo	Haarlemse Damclub	19	11
Tweede klasse D	Stefan Stolwijk	Heemstede	22	11
Tweede klasse E	Alexandra Betting	TDV 2	18	11

Voor de volledige eindstanden en topscorerslijsten, zie www.kndb.nl.

CONFEDERATION CUP 2008

DOOR PIETER STEIJLEN

Pavlovsk ligt vlakbij de miljoenenstad Sint-Petersburg, en is vernoemd naar Pavel de eerste, de zoon van een vroegere tsarina. Natuurlijk moest deze familie ergens kunnen wonen, en daarom is er in Pavlovsk een paleis gebouwd (naast de vele anderen in en rondom Sint-Petersburg). Naast een paleis wil je als tsarina het liefst ook nog een prachtige tuin met verschillende standbeelden, vijvers en paviljoenen. In een van die paviljoenen, het paviljoen van de Rozen, mochten wij dan, een ruime twee honderd jaar later, sneldammen! Het was niet alleen een mooie opwarmer voor het 'normale' toernooi, er werd ook gelijk al flink gestreden. Aan het begin van de laatste ronde waren de nummers een en twee zoals verwacht al bekend (Bashneft uit Ufa en Nizne Lenskoje uit Jakoetsk) en de twee Nederlandse teams speelden tegen elkaar. Een gelijkspel zorgde ervoor dat beide teams samen met Intellekt Sint-Petersburg gedeeld derde eindigden. Een voorsprong van drie bordpunten leverde ons echter de derde plaats op!

De volgende dag begon het echte toernooi. Dit keer op een wat minder inspirerende plek (het hotel), maar de strijd werd er niet minder om. We zaten in een poule met vier teams, daarnaast was er nog een poule met vijf teams. Met een plek bij de eerste twee plaatste je je voor de halve finale. We wisten echter dat dat wel erg moeilijk ging worden; de drie andere teams in de poule hadden allen minstens twee grootmeesters.

KNDB-TALENTEN MAKEN INDRUK

De tiende editie van de Confederation Cup werd van 15 tot 20 maart in het Russische Pavlovsk gespeeld. Naast teams uit Rusland en Wit-Rusland, deden er twee Nederlandse teams mee; DTC Hijken en DEZ Culemborg (in de praktijk een KNDB-team met Roel Boomstra, Pieter Steijlen, Boudewijn Derkx, Gerlof Kolk en coach Martijn de Jong).

De eerste ronde: Intellekt. Drie remises, waarbij Gerlof helaas niets van zijn voordeel wist te maken. Milsjin doet echter tegen mij een paar erg vreemde zetten, en zo lukte het me voor het eerst een grootmeester te verslaan. 5-3!

Tweede ronde: Melkom Tver. Weer drie remises, waarvan twee met kansen voor ons. Roel verslaat op mooie wijze de zeer taaie Kostionov. De partij blijkt achteraf tot zet 25 verassend gelijk te zijn aan een voor sommigen bekende partij Kostionov - Georgiev. Weer 5-3!

Derde ronde: Bashneft. Boudewijn speelt weer remise (maar wat voor tegenstanders: Heusdens, Baljakin, Tsjizjow!), net als Gerlof en Roel. Ik speel een slechte partij en verlies van Getmanski. Nu dus 3-5. Maar we waren al geplaatst!

Op de rustdag bezoeken we het paleis en zien we ook nog wat van Sint-Petersburg, een erg mooie dag.

Dan volgt de dag erna de halve finale, die we met 6-2 verliezen van **Nizne Lenskoje**.

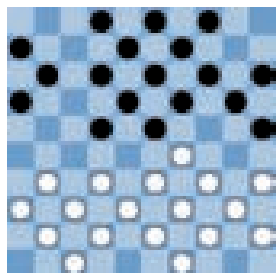
De laatste dag de finale: Nizne Lenskoje wint ook van Bashneft met 6-2! Wij spelen tegen **Minsk** en spelen eerst 4-4, dus volgen er barrages. Boudewijn en ik spelen remise, Roel heeft goede kansen, maar niet genoeg. Gerlof neemt zijn kansen uitstekend waar en wint! Na eerst 5 remises te hebben gespeeld, wint hij de beslissende partij.

Dat maakt ons dus derde. Of zoals Boudewijn verwoordde: 'the best of the rest'!

TECHNIEK

DOOR ROEL BOOMSTRA

Diagram 1
V. Milsjin – P. Steijlen

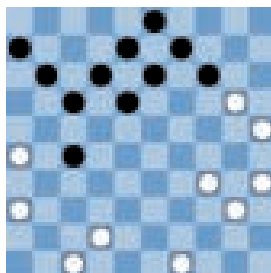

Pieter speelde hier **04-10!** Een goede zet. Na 11-17 15.32-28 23x32 16.37x28 heeft wit initiatief **15.31-26 12-17 16.32-28 23x32**

17.37x28 19-23 18.28x19 14x23 19.29-24 20x29 20.33x24 16-21 21.34-30 deze zet lijkt me niet goed. 41-37 of zelfs 34-29 23x34 39x30 25x34 40x29 geeft wit meer tegenspel. **25x34 22.39x30 23-28! 23.40-34 10-14 24.44-39 21-27 25.45-40 08-12 26.30-25 02-08** Met 02-07 had zwart vermoedelijk schijfwinst kunnen afdwingen, want na 27.34-29 volgt 28-33 met de dreiging 18-23 29.29x18 13x22 30.38x29 27-31 31.36x18 12x45! Maar 26...02-08 is simpelweg goed genoeg. Na 27.34-29 wint zwart positioneel door 14-20! 28.25x14 09x20. **27.41-37**

28-32! 28.37x28 22x44 29.24-20 15x24 30.43-39 44x33 31.38x20

Diagram 2

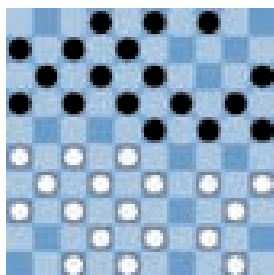
Wit rekende op compensatie, maar dit bleek een misvatting. Pieter breekt zelfs sneller door dan wit! **17-21! 32.26x17 12x21!** Stelt zich zo flexibel mo-

gelijk op **33.34-29 21-26 34.40-34 11-17 35.20-15 06-11 36.42-38 11-16 37.35-30 17-21 38.38-33 26-31! 39.47-41** na 39.47-42 18-23 40.29x18 13x22 41.34-29 31-37 42.42x31 21-26 komt wit er niet meer aan te pas **39...18-23 40.29x18 13x22 41.34-29 22-28 42.33x22 27x18 43.36x27 21x32 44.29-24 32-38?** Nu kan wit remise maken **44...08-13** won gemakkelijk **45.41-37?** na **45.24-19 14x23 46.15-10 09-14 47.10x28 38-42 48.41-37 42x31 49.28-23 18x29 50.30-24 29x20 51.25x14 31-37 52.14-10 37-41 53.10-04** staat er (volgens mijn eindspeldat-

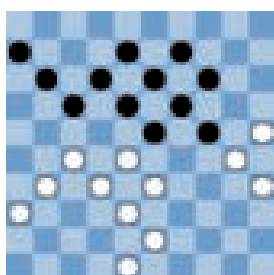
abase) een remise 4-om-2 op het bord, maar daarin moet nog het nodige worden bewezen. **45...08-13 46.25-20 14x34 47.15-10 34-40 48.10-05 40-45 49.05-19 45-50 50.19x02 50-11 0-2**

Na de partij ontdekte ik dat deze stand zich ook al had voorgedaan in de partij Kostionov-Georgiev RK 2000. Toen speelde wit ook 17.43-39 (zie diagram 3)

17.43-39 17-21 18.26x17 12x21 19.31-26 04-09 20.26x17 11x31 21.36x27 08-12 22.48-43 07-11 Georgiev speelde hier **22...09-14 23.50-45 23-29 24.34x23**

Diagram 3
I. Kostionov – R. Boomstra

18x29 25.28-22 (de lastigste) 25-30 26.33-28 20-25 en won de partij later in groots spel. 23.47-41 11-17 24.37-31? Beter is 24.50-45 24...17-21 25.41-36? Een grote fout. 25.31-26 was veel beter 21-26 26.42-37 09-14 27.50-45 23-29! 28.34x23 18x29 wit kan nergens meer heen (39-34?) 29.28-22 25-30 30.33-28 20-25 31.39-33 03-09 32.44-39 30-34! 33.39x30 25x34 34.43-39 34x43 35.38x49 29x38 36.32x43 positioneel is het al gebeurd, nu begint het netjes afmaken. 12-18 37.43-38 18-23 38.38-32 06-11 39.49-43 14-20 40.43-39 02-08 41.40-34 09-14 42.34-30 08-12 43.30-25 12-18 44.45-40 24-29 45.40-34 29x40 46.35x44 23-29 47.44-40 18-23 48.39-34 20-24 en zwart won even later.

Diagram 4
G. Kolk – A. Tolchikov
(barrage)

17-22? Geeft de controle weg. Sterker is 11-16 met eventueel de Ghestem 23-29. 36.28x17 11x22 37.31-26! 22x31 38.36x27 24-29 39.33x24 23-28 40.32x23 18x20 41.38-33! 19-23 misschien is 20-24 veiliger, maar ook dan krijgt zwart het zwaar 42.43-38 13-18 43.38-32 09-13 44.33-28 13-19 45.28-22! 23-28 46.22x15 28x37 en wit won later.

NDJOFANG WINT CANNES 2008

Van 11 februari tot 17 februari werd het 21e Open Internationale damtoernooi van Cannes gespeeld. Er verschenen ook dit jaar traditiegetrouw veel sterke dammers achter de borden in Frankrijk. Grootmeesters als Alexander Baljakin, Guntis Valneris en Jean-Marc Ndjofang gingen de strijd aan met elkaar, maar ook de wereldkampioene bij de vrouwen Tamara Tansykkuzhina deed mee.

Ndjofang ging voortvarend van start en stond na vier rondes al twee punten los van een grote groep achtervolgers. Hij wist zijn partijen vrij gemakkelijk te winnen. In de zesde ronde stond de belangrijke wedstrijd tussen Ndjofang en collega-grootmeester Valneris op het programma. Valneris wist deze spannende partij te winnen en zodoende het gat van twee punten met Ndjofang te overbruggen. In het klassement volgde Baljakin op één punt achterstand.

Vitalia Doumesh speelde een verrassend sterk toernooi en had tot in de voorlaatste ronde uitzicht op een podiumplek. Pas toen verloor zij de aansluiting bij de top van het klassement door een nederlaag tegen Guntis Valneris. Zij eindigde uiteindelijk wel als best geklasseerde vrouw in dit sterke deelnemersveld, nog voor Tansykkuzhina. In de top vijf was het in de laatste ronde nog onverminderd spannend, maar uiteindelijk trok Ndjofang aan het langste eind door op weerstandspunten Valneris nipt achter zich te houden. Alexander Baljakin werd uiteindelijk derde op één punt achterstand.

Er was ook een delegatie jeugddammers uit Culemborg afgereisd naar Cannes. In het jeugdklassement werden Sjoerd ten Brinke en Sjuul Verheij respectievelijk tweede en derde. Winnaar werd hier het Franse jeugdtalent Kevin Machtelink.

TOP EINDKLASSEMENT:

				AW	Pnt	WP
1	Jean-Marc Ndjofang	GMI	Kameroen	9	15	95
2	Guntis Valneris	GMI	Letland	9	15	92
3	Alexander Baljakin	GMI	Nederland	9	14	91
4	Thomy Lucien Mbongo	MF	Kameroen	9	12	96
5	André Bercot	MF	Frankrijk	9	12	80
6	Sigitas Smadris	MF	Litouwen	9	11	87
7	Georges Mostovoy	MI	Frankrijk	9	11	82
8	Désiré Lazare Ndjibi	.	Kameroen	9	11	80
9	Vitalia Doumesh	.	Nederland	9	10	89
10	Luc Baya	.	Kameroen	9	10	88

Zaaloverzicht met op de voorgrond de grootmeesters.

KONINKLIJK ONDERSCHIEDEN

Het heeft Hare Majesteit behaagd op 25 april jongstleden een groot aantal mensen voor hun maatschappelijke verdiensten te onderscheiden.

'Het Damspel' tracht een overzicht te geven van de onderscheiden dammers. In Muiden legden NOS en VPRO - deze laatste voor een documentaire - vast hoe Ton Sijbrands uit handen van burgemeester Worm-de Moel de onderscheiding van Ridder in de Orde van

Oranje Nassau ontving. In Brummen kreeg vrijwilliger en oud bondsdirecteur Johan Haijink dezelfde onderscheiding opgespeld terwijl voormalig FMJD praeses Wouter van Beek na terugkeer van zijn bezoek aan Afrika eveneens een ridderschap in de Orde van Oranje Nassau in het vooruitzicht heeft. Lid in de Orde van Oranje Nassau werden Fred Kok in Den Haag, Arie de Bruijn in Zegveld, Frans Mente van Lune in Buitenpost, Jacob Hoekstra in Balk en Hans Nauta in Hitzum.

TON SIJBRANDS

Henk Smit, hommage aan het damspel

Half juni wordt in Amsterdam de monografie Henk Smit - mijn leermeester en inspirator gepresenteerd. Dat ruim vijfhonderd pagina's tellende boek is in de eerste plaats bedoeld als een hommage aan de vroegere Trouw-redacteur Henk Smit (1921 - 2000), die met Leen de Rooij en R.C. Keller een van mijn leermeesters geweest is. Maar men zou het boek ook als een hommage aan het damspel überhaupt kunnen zien. Want hoewel hij lang niet altijd foutloos damde (hij kon de prachtigste partijen met een hartverscheurende blunder om zeep helpen) - Smit hield er een interessante, ja aanstekelijke manier-van-spelen op na. En dat weerspiegelt zich in het boek.

Zo kan men ongewoon veel partijen (of partijfragmenten) in de rechter vleugelopsluiting aantreffen. Waaraan ik onmiddellijk toevoeg dat Smit niet alleen een groot liefhebber van de 'KVO' was, maar er tegelijkertijd een scherpe kijker had. De naar mijn smaak mooiste partij die hij in dit genre gespeeld heeft: die tegen Piet van Heerde uit het Noord-Hollands kampioenschap 1959, ging weliswaar voor Smit verloren, maar dat gebeurde pas nadat hij de opsluiting met winnend voordeel verbroken had!

Behalve rechter vleugelopsluitingen bevat het analyse-gedeelte ook een (hoogstaande) partij met een linker vleugelopsluiting, en verder eigenlijk alles wat dammen zo boeiend maakt. Zoals hekstellingen, halve hekstellingen, Keller-variant, Roozenburg-aanval, partie-Bonnard, gesloten klassiek, aanvalsklassiek (IJmuider Stormram) of 'gewone' aanvalspartijen.

En omsingelingspartijen. Want ook voor omsingelen had Smit een zwak. Nu leent zijn mooiste omsingelingspartij

(Smit-Pater, Amsterdam 1966) zich absoluut niet voor deze rubriek: de desbetreffende analyse beslaat in het boek niet minder dan 15 pagina's! Daarentegen breng ik de competitiepartij die Smit, als eerste tientspeler van landskampioen Jozef Blankenaar, najaar 1967 van Wim Kleijn (Leidse Damvereniging) won, graag onder uw aandacht.

Overigens: naast een analyse-gedeelte van dertig partijen en een blok van 24 fragmenten, heeft het boek nog een derde damtechnische afdeling. Die is niet door ondergetekende geschreven maar door Smit zelf: uit de vele artikelen die hij jarenlang (1950 - 1971) in dagblad Trouw publiceerde, heb ik, in nauw overleg met Mari van Ballegooijen, een bloemlezing van 50(!) rubrieken samengesteld. Alleen al die hernieuwde kennismaking met de scherpzinnige damjournalist die Henk Smit ook geweest is, zou de aanschaf van dit nieuwe damboek rechtvaardigen!

H. Smit-W. Kleijn (Clubcompetitie 1967)

1.34-29 19-24 2.32-28 14-19 3.37-32 17-22 4.28x17 11x22

Een kleine verrassing: doorgaans dient de openingszet 1...19-24 (in reactie op 1.33-29 of 1.34-29) als opstapje naar gesloten klassiek spel (3...20-25 4.29x20 25x14 en nu bijvoorbeeld 5.41-37 18-23 enz.). Maar met zijn derde en vierde zet spreekt de zwartspeler juist zijn voorkeur voor een flankpartij uit.

5.40-34 20-25 6.29x20 25x14 7.41-37 19-23 8.46-41 7-11 9.32-28 23x32 10.37x17 11x22 11.31-26

Deze zet is typerend voor de generatie waartoe Smit behoorde - kijkt u er de partijen van bijvoorbeeld Vos, Raichenbach, Keller, Bom of Roozenburg maar op na. Met 31-26 wil wit het zwarte randstuk op 16 de weg versperren. Maar in het spelbeeld dat optreedt na 31-26 en 41-37-31 blijkt het, bij adequaat tegenspel althans, buitengewoon moeilijk iets concreets te bereiken. Daarom zal een hedendaagse meester of grootmeester zich meer

tot een zet als 11.41-37(!) aangetrokken voelen.

11...16-21? kan dan namelijk alsnog met 12.31-26! beantwoord worden, bijvoorbeeld 12...21-27(?) 13.33-28! 22x33 14.39x28 met niets minder dan materiaalwinst! En op alle andere zetten doet wit 12.37-32(!), waarna zwart of de formering van een halve hekstelling (13.32-27) moet toestaan, of met de schijnaanval 12...22-27 13.31x22 18x27 14.32x21 16x27 (15.33-28! enz.) een groot deel van zijn invloed in het centrum moet prijsgeven. Deze kritische kanttekening laat echter onverlet dat de tekstzet door de meest constructieve bedoelingen is ingegeven. Dat blijkt onder meer uit het feit dat Smit zich in het verdere verloop geen moment aan het terugruitje 31-27 (22x31) en 26x37 zal bezondigen.

11...14-19 12.41-37 10-14 13.37-31 5-10 14.45-40 1-7 15.50-45 19-23 16.35-30 14-19 17.30-24 19x30 18.34x25

Smit speculeert ongetwijfeld op 18...10-14(?), waarop hij met 19.33-28! 23x32 20.38x27

een veelbelovende hekstelling zou hebben ingenomen. Maar Kleijn is alert:

18...9-14 19.40-34 7-11 20.34-30 12-17(!)

Voorlopig laat de zwartspeler zich niet de geringste onnauwkeurigheid ontglippen. Zo was op 20...4-9?, ondanks de schijn van het tegendeel, wel degelijk (weer) 21.33-28!! 23x32* 22.38x27 gevolgd. **21.44-40 14-19 22.40-35 10-14 23.30-24 19x30 24.25x34 16-21!?** Kleijn breidt zijn territorium uit: met de hyper-actieve tekstzet treft hij voorbereidingen om de vijandelijke bordhelft te betreden. Op zich hoeft 24...16-21 geenszins slecht te zijn. Maar bij het vervolg dat de zwartspeler er spoedig aan zal geven, is alleen zijn tegenstander gebaat...

25.35-30 14-19 26.33-29 23-28?

Deze onbesuisde aanvalsactie, waarmee zwart eigenhandig schijf 6 'buitenspel' zet (terwijl wit juist géén overvullige stukken meer op de velden 46, 41 of 37 heeft), zal als een boemerang blijken te werken. Kleijn

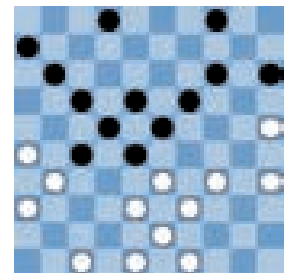
had moeten streven naar een aanvalsmoeyne waarbij de schijven van zijn rechter vleugel juist tot ontwikkeling zouden zijn gekomen, zoals 26...22-27 27.31x22 17x28 28.26x17 11x22.

27.38-33 19-23 28.42-38 21-27 29.29-24!

Smit had meerdere mogelijkheden om zijn omsingeling gestalte te geven (29.45-40 of een zet met schijf 30, terwijl onder de gegeven omstandigheden misschien zelfs aan een plan als 47-41-37 annex 38-32x32 te denken viel), maar de tekstzet past wellicht het best in de witte strategie. Immers: in omsingelingspartijen is het wenselijk de schijven van de diagonaal 47/15 zo veel mogelijk in 'noord-oostelijke' richting te dirigeren, en aan die positionele eis voldoet 29.29-24 ruimschoots. **29...13-19 30.24x13 8x19 31.45-40 3-9 32.40-35 9-14 33.30-25** (zie diagram)

Wits sterkste, althans meest dwingende voortzetting bestond ongetwijfeld uit (direct) 33.33-29! Behalve 14 en 15 had zwart dan namelijk

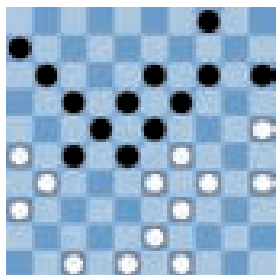
Diagram 1

evenmin de schijven 2 en 4 mogen beroeren, althans niet met de bedoeling die stukken te centraliseren: zowel 33...4-9?? als 33...2-8?? faalt op het damzetje 34.39-33! en 35.30-25 +. Maar het door Smit gespeelde 33.30-25 beredert weinig of niets, zoals het partijverloop zal uitwijzen: **33...15-20(?)**

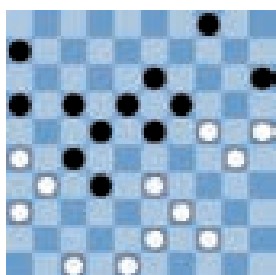
De zwartspeler stelt andermaal te hoge eisen aan zijn stand. Geboden was een rustige opbouwzet als 33...2-8 of 33...4-9 of het terugruitje 33...14-20 34.25x14 19x10. Waaraan ik overigens ogenblikkelijk moet toevoegen dat er van enige 'rust' eigenlijk allang geen sprake meer is. Speelt u bijvoorbeeld maar eens 33...2-8 34.33-29! 8-13?! (relatief beter is 34...14-20 35.25x14 19x10) 35.38-33! (zie analyse-diagram).

Diagram 2

Er is nu een stelling ontstaan die als het ware met dynamiet geladen is. Zo mag zwart onder geen beding 35...15-20?? spelen (zie het partijverloop). Daarnaast zou ook 35...14-20? 36.25x14 19x10 geforceerd verliezen door 37.29-24! 13-19* (er dreigde 38.24-20! en 39.34-29 +) 38.24x13 18x9 39.33-29! 28-32 40.29x18 22x13 41.31x22 17x28 en nu òf 42.26-21 enz., òf simpel 42.48-42 gevolg door 43.47-41 en 44.42-38 +. En op 35...11-16 ten slotte zou er kunnen volgen 36.29-24! (maar wit kan hier ook heel goed mee wachten door 36.47-42 te spelen) 36...19x30 37.35x24 14-19* 38.34-30 en nu: 1) 38...4-9/10? 39.39-34! (de inleiding tot een bekende maar altijd weer verrassende combinatie) 39...28x39 40.49-44! 39x50 41.34-29!! 23x34 42.30x39 50x20 43.25x32 met schijf- en partijwinst voor wit. 2) 38...6-11? en nu kan wit zelfs kiezen tussen enerzijds 39.39-34 enz. + en anderzijds het nog vernietigender 39.25-20!!, waarna zwart machteloos staat tegen de dreiging 40.30-25! en 42.34-29 +. 3) 38...28-32? (ook dit verliest geforceerd; het beste is daarom nog 38...27-32) 39.49-44!! (veel nauwkeuriger dan 39.39-34!!) 6-11* of 39.25-20?! 23-28*; zie analyse-diagram) en nu zijn er nog vier variantjes, alle van tactische aard:

Diagram 3

Op de foto poseert Smit achter een stelling die hij (met wit) in 1966 in een partij tegen zijn clubgenoot Joop Verheij had, een stelling overigens die in zekere zin mooi aansluit bij de partij tegen Kleijn (zie de structuur aan de - vanuit wit gezien - linker kant van het bord!).

Verheij speelde **25...12-18**, waarop Smit uiteraard met **26.32-28! 23x32 27.38x27** een hekstelling op het bord bracht die hij vervolgens keurig tot winst voerde. Toch was 25...12-18 nog zwarts minst slechte optie, want op 25...3-9? (het enige resterende alternatief 25...6-11? komt vanwege 26.31-27! 22x31 27.36x27! überhaupt niet in aanmerking) had Smit het prachtige schijfjoffer 26.30-24!! 19x30 27.32-27!! laten volgen. Wit komt dan ofwel een schijf vóór, ofwel hij combineert naar 4 of naar 1. Een enkel voorbeeldje: 27...23-28 28.27x18 12x23 29.33x11 6x17 30.26-21! 17x37 31.38-32 37x28 32.39-33 28x39 33.43x1 +. Overigens komt ook Smit-Verheij 1966 in het boek *Henk Smit – mijn leermeester en inspirator* voor, maar dan in het gedeelte met de fragmenten. De reden? De eerste twintig zetten van de partij zijn - helaas! - onbekend.

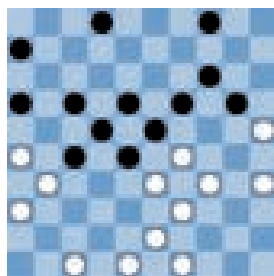
3.1) 39...23-29 40.43-38!! 32x34 41.30x39 29x38 42.39-33! 38x20 43.25x32 +. 3.2) 39...23-28 40.39-34!! 28x50 41.43-38! 32x43 42.48x39 50x20 43.25x32 +. 3.3) 39...17-21 40.26x37 23-29 41.31x22 29x40 42.39-34! 40x20 43.25x12 +. 3.4) 39...16-21 (om 40.33-28? 22x33 41.31x11 6x17 42.39x37 te beantwoorden met 42...17-22! 43.26x28 23x41; maar:) 40.39-34!! (blaast de dreiging 41.33-28! + nieuw leven in) 40...23-28 41.47-41!! (varianties op een thema) 41...28x50 42.43-39! 50x20 43.25x12 17x8 44.26x37 en wit komt liefst twee schijven voor!

34.33-29! Natuurlijk! Smit snijdt het vijandelijke stuk op 20 de pas af, zodat zwart niet tot de belangrijke zet (34...)20-24 komt. Daarbij is van belang dat 34...19-24?? faalt op 35.38-33 met de niet te pareren dreiging 36.34-30 +.

34...11-16 Dit is zelden een *mooi*e zet, maar dat betekent niet automatisch dat 34...2-7(?) beter was geweest - integendeel zelfs. Want afgezien van het feit dat wit al via 35.34-30 23x34 36.26-21 17x37 37.38-32 27x38 38.43x1 34x43 39.48x39/49x38 37-41 40.1-29 naar een gunstig, mogelijk gewonnen macro-eindspel zou kunnen afwikkelen, kan hij ook positioneel dóórspelen met 35.38-33 7-12 36.35-30

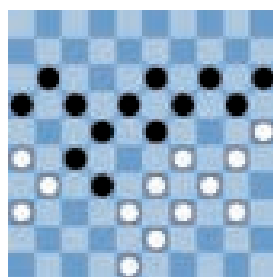
annex 49-44-40 enz. Zwart was er dan nog erger aan toe geweest dan in het partijverloop, enerzijds omdat hij in het passieve stuk op 12 met een nieuwe zwakte te maken heeft gekregen, anderzijds omdat het open veld 13 een gapende wond in zijn stelling dreigt te worden. De tekstzet heeft in elk geval de verdienste dat de *hoop* om schijf 2 ooit naar veld 13 te kunnen overhevelen, nog niet definitief vervlogen is. **35.38-33!** (zie diagram)

Diagram 4

Smit laat strategie en tactiek hand in hand gaan. Met 35.38-33, dat - zoals impliciet gezegd - ook vanuit positioneel oogpunt de aangewezen voortzetting was (en daarin schuilt tevens het verraderlijke van de tekstzet), vlecht de witspeler en passant een levensgrote combinatie dreiging in de stand. **35...6-11(??)** Kleijn overziet de combinatie die hem liefst twee schijven en - bijgevolg - de partij zal kosten. Enkel

Diagram 5

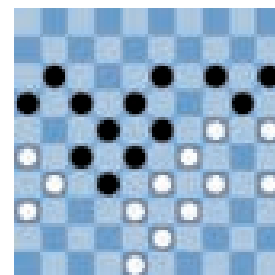

41.29-24! 20x29 42.33x24 23-28 (op 42...14-20 43.25x14 19x10 zou zelfs al 44.24-20!! 15x42 45.48x8 + kunnen) 43.40-35 18-23 (of 43...16-21 44.34-29! 11-16 45.38-33! 19-23 46.24-19 +) 44.38-33 16-21 (er is niet beter) 45.33-29 15-20 (ook de 'plakkers' 45...32-38 of 45...28-33 zijn verre van toereikend) 46.29x9 20x40 47.35x44 14x3 en wit kan winnen zoals hij wil: zowel 48.25-20 enz. als (zelfs) het bedaagde terugruiltje 38.30-24 19x30 49.25x34 is ruimschoots voldoende. 2) 39...23-28 40.44-40 19-23 41.30-24/40-35 10-15 42.40-35/30-24 6-11 (ook

en alleen met 35...28-32 kon zwart onmiddellijk materiaalverlies voorkomen. Maar het lijdt weinig twijfel dat wit in dat geval eveneens had gewonnen. Ter illustratie geef ik de volgende spelgang(en): 36.47-42! 2-8 37.42-38 8-13 38.35-30 4-10 39.49-44 en nu: 1) 39...10-15 40.44-40 6-11 (zie analyse-diagram)

42...14-19 43.25x14 19x10 verliest kansloos na hetzij 44.35-30 en 45.30-25, hetzij onmiddellijk 44.24-20 15x24 45.29x20; zie analyse-diagram).

Diagram 6

In de laatste diagramstand kan wit materiaal winnen met 43.24-19 13x24 44.34-30 23x34 45.30x10 15x4 46.25x14. Maar na 46...18-23 47.39x30 28x39 48.43x34 32x43 49.48x39 27-32 staat de (partij)winst nog niet vast. Daarom doet hij er - hoe paradoxaal dit ook moge klinken - verstandiger aan een schijf te *offer*en. Men zie: 43.34-30!! 23x34 44.33-29! 34x23 45.24-19 13x24 46.30x10 15x4 47.25x14. Daar 23-29?? dan onspeelbaar is en blijft, zal zwart binnen hooguit drie zetten zijn plusschijf moeten retourneren (47/49...32-37 48/50.31x42), waarna wit - dankzij de onstuitbare opmars van schijf 35 - moeiteloos wint! **36.34-30!! 23x34 37.30-24! 20x38 38.43x32 34x43 39.48x39**

Zwart geeft het op.

De dambordencollectie, historische borden en laboratoriumborden

DOOR BRAM DOEVES

Vervolg van de vorige uitgave van Het Damspel.

2.5 Dichte speelvlakkenborden.

Onder meer:

Halma, 1883

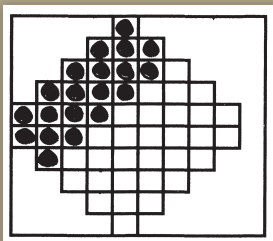
Halma, Grieks voor springen, is geïntroduceerd door de Amerikaan George H. Monks in 1883¹¹. Halma is een buitengewone spellenmix. Het is geen damspel, geen strategisch spel, want er wordt niet "geslagen", maar het is wel een denkspel. Het is een "racespel", maar zonder dobbelstenen die vaart in het spel kunnen brengen. Halma is net als dammen een diagonaal spel. Het wordt gespeeld op een dambord als van Lallement, maar dan een kwartslag gedraaid en volledig met velden bedekt. In de beginopstelling staan de pionnen bijvoorbeeld in de hof rechtsonder en ze moeten allemaal naar de hof linksboven. Dat gaat net als bij een damschijf schuivend en springend ofwel racend.

Turks dammen

Een eeuwenoud spel, dat via Afrika in Turkije is beland en dat spectaculair afwijkt van de traditionele damspellen. Net als op een schaakbord, staan in de beginopstelling op de tweede rij 8 pionnen, en ook op de derde rij staan 8 pionnen. De eerste rij is leeg. De pionnen mogen voorwaarts bewegen en opzij naar links en rechts. Dus 3 orthogonale acties bij Turkish checkers in plaats van 2 diagonale acties bij dammen. De derde orthogonale actie zou diagonaal een actie achteruit zijn! Govert Westerveld en ook Gerhard Bakker besteedden aandacht aan dit zeer opmerkelijke spel in Het Nieuwe Damspel in 1991 en 1992. Op internet is op de website van Arie van der Stoep, en ook via zoekmachines, veel informatie te vinden over Turkish checkers.

Lallementbord, 1802, voor bordmanipulatie.

In 1802 rekende Lallement¹² af met de overbodige open velden. Lallement maakte in 1802 een dicht dambord, zonder open velden, een bord met 50 diagonaal geplaatste vierkantjes. Dit bord blijkt een kansrijk aanknopingspunt voor nieuwe damspellen. Laboratoriumspellen. Want als je het Lallementbord een kwartslag omdraait, dan is ineens duidelijk waar al die nieuwe spellen vandaan komen. Op het kwartslaglallementbord, zie de afbeelding, speelt wit van rechtsonder naar linksboven, net als bij halma. Bij precies gelijkblijvende damregels mogen de schijven verticaal omhoog en horizontaal naar links. Optisch ineens vreemde regels, alsof er iets mankeert aan het dammen. Vanuit dit bord is de denkstap snel gezet dat er maximaal vijf eenvoudige en logische opties zijn om een schijf te verschuiven: verticaal omhoog, diagonaal naar links en rechts omhoog en horizontaal naar links en rechts. Als een optie aan de damregels zou worden toegevoegd, zou het damspel vermoedelijk een stuk ingewikkelder worden. Zie het crodaspel hierna. Maar het damspel zou vervolgens ook te vereenvoudigen zijn door meer bewegingsmogelijkheden te combineren met minder schijven en minder velden. Denk bijvoorbeeld aan een bord met 15 witte schijven in drie rijen en vijf kolommen in de beginopstelling, en 56 of 40 velden, over 7 of 5 kolommen bij 8 rijen. Tjalling Goedemoed heeft over de dichte damborden in Het Damspel van november 2003 gepubliceerd. Zijn artikel heeft de veelzeggende naam De essentie van het damspel.

Kwartslag-lallementbord

Croda, 2002, het eerste laboratoriumspel

Het eerste laboratoriumdamspel is vermoedelijk croda, in 2002 gemaakt door de wiskundige Ljuban Dedic. De schijven zijn zeskantig als indicatie van hun bewegingsmogelijkheden: recht en schuin naar voren. Croda wordt gespeeld op het schaakbord. Er zijn in de beginopstelling 24, 8x3, witte schijven. Het spel is te bewonderen op de mindsportswebsite van Christian Freeling en Ed van Zon¹³. Inmiddels zijn er alweer nog ingewikkelder varianten, waarvan ik alleen noem hexdam.

Hexdam of hexadam

Dit spel bevat niet alleen zeskantige schijven maar wordt bovendien gespeeld op een zeskantig bord. Het Hexabord heeft al in Het Damspel gestaan, in de eindspelrubriek van Tjalling Goedemoed van februari 2004. Of zie de mindsportswebsite voor dit "heksenbord".

3. Tot slot: zien van zoveel borden en spellen is ook vergelijken.

Omgang met verschillen in speelsterkte

Verschillen in speelsterkte kunnen een brede beoefening van een spel frustreren. Het is interessant te zien hoe verschillend in spellen met speelsterkteverschillen wordt omgegaan. Volgt eerst een korte beschrijving van het oudste spel om dit breder te kunnen toelichten.

Het Babylonische triktrakspel of backgammon met dobbelstenen voor gelijke winstkans

Het oudst bekende unieke driedimensionale bord, van meer dan 4500 jaar oud, is gevonden in de koningsgraven van Ur, in Babylonië, nu Irak¹⁴. Het fraaie bord bevindt zich nu in het Brits Museum. Het is een verre verwant van het triktrakbord. In de Romeinse versies van 2000 jaar geleden kwamen alle elementen van strategisch denken nog aan bod. Veldslagen worden niet altijd gewonnen door de partij met de beste strategie, maar vaak door de partij met het meeste geluk. Mensen kunnen zelfs geen perfecte strategie perfect uitvoeren. Ze zijn vermoeid, verslapt, onverschillig of onbetrouwbaar op het verkeerde moment. Kortom, ook de dobbelsteen en gokken spelen een rol bij dit spel. Dit betekent ook dat speelsterkteverschillen een beperkte invloed zullen hebben op de winkans.

Remisemarge bij dammen, voorgift bij go, voor uiteenlopende speelsterkten

Bij dammen speelt geluk nauwelijks een rol. Zonder brede remisemarge zouden speelsterkteverschillen, die redelijk goed worden gemeten door de huidige ratings, bij elke partij bij voorbaat de uitslag prima voorspellen. Hierdoor is de remisemarge bij dammen enigszins vergelijkbaar met de dobbelstenen bij triktrak en de voorgift bij go. Het maakt bredere beoefening mogelijk door spelers van uiteenlopende speelsterkte.

Is het historisch ontwikkelde damspel ook laboratoriumproof?

In het laatste decennium is veel te doen over actualisering van het damspel, zonder veel resultaten. Actualisering heeft in de beleving van velen te maken

met de brede remisemarge. Maar deze gedachte is eerder ingegeven vanuit de mediakretologie dan vanuit afgewogen daminzichten. Behoeftte aan actualisering zou wel eens eerder te maken kunnen hebben met de hogere waardering van de factor tijd, vooral in de laatste decennia, en met de scherpere selectie van bezigheden daardoor. Van tijdverdrijf naar verantwoorde tijdbesteding, sneller en beter. Een spel mag niet meer de hele dag duren, maar een avond, en vervolgens nog korter, pakweg twee uur. Deze ontwikkeling vraagt om **een eenvoudiger en sneller damspel en of om damspeldifferentiatie**¹⁵ Hier dwars tegenin is echter juist een beweging gaande vanuit de abstract wiskundige hoek naar nog ingewikkelder damspellen. Zie de laboratoriumspellen van de vorige paragraaf.

Vragen. Ik vraag me alleen wel af of er een brede behoefte bestaat aan dit soort nog ingewikkelder spellen. Ik vraag me vervolgens af waarom het dambord niet eens naar het laboratorium zou kunnen worden gestuurd voor een opknapbeurt in de richting van vereenvoudiging. Om te worden bijgeschaafd voor een damspel, dat bijvoorbeeld niet langer dan twee uur duurt, in gemiddeld 40 zetten, met een redelijke remisemarge, dat bij benadering alles gemeen heeft met dammen¹⁶.

11. Zie de derde verwijzing. Het kan zijn dat halma is ontleend aan een spel dat al in 1880 in Engeland voorkwam onder de naam hoppity.
12. Zie de derde verwijzing. Het kan zijn dat halma is ontleend aan een spel dat al in 1880 in Engeland voorkwam onder de naam hoppity.
13. www.mindsports.nl/Arena; op deze website zijn maar liefst 16 bordspellen verzameld, inclusief allerlei varianten van de drie abstracte bordspellen: schaken, dammen en go.
14. Jack Botermans, Tony Burrett, Pieter van Delft, Carla van Splunteren, Een wereld vol spelletjes, 1987. In dit boek wordt dit spel Het Koningsspel van Ur genoemd, onder verwijzing naar Board and Tablegames van de bekende spelhistoricus R.C. Bell, 1969. Het Ur-spel lijkt vooral een racespel te zijn geweest, backgammon vereist niet alleen snelheid door geluk, maar ook tactiek. De Romeinen waren verwoede spelers van een vroege versie van backgammon, dat Duodecim Scripta heette.
15. Als bestuurslid van DMH ben ik bekend met DMH-ledencijfers. Opvallend is dat de groep 20-30 jaar nu vrijwel volledig ontbreekt in Midden-Holland. Maandagclub DID Zoetermeer telde halverwege de jaren negentig nog 40 leden, DID telt nu nog twee leden. Mijn beeld over de verleden tijd is dat het merendeel van de leden na einde dampot in grote haast verdween. Bij vrijdagclub Samen Sterk Hazerswoude is veel meer een gezelligheidscultuur, en wordt minder op tijd gelet. Verder ben ik als schaker lid van Botwinnik Zoetermeer, waar mij opvalt dat jonge schakers veel makkelijker de aansluiting vinden op de seniorencompetitie dan bij dammen. Mogelijk zijn de altijd weer verrassende "zetjes" bij dammen een vertragende of ook een verbrekende factor.
16. Wat is een redelijke remise-marge bij vereenvoudiging van het damspel? Volgens mij blijft er een brede remise-marge nodig ter compensatie van de niet meer aanwezige geluksfactor in de strategische spellen. Een gewone dammer kan niet winnen van een grootmeester, maar een grootmeester kan per ongeluk nog wel van hem verliezen, en er is "gelukkig" nog een "redelijke" kans op remise. Als de remisemarge kleiner wordt, kan vanaf een bepaald ratingverschil de uitslag gelijk genoteerd worden zonder te spelen. Tijd wordt te kostbaar om te besteden aan het onvermoedelijke. Blijft alleen een krimpende damelite over. En die kant gaat het nu al op. Alleen grootmeesters hebben bovendien last van de brede remisemarge, in onderlinge partijen. Het damspel zou bovendien best kunnen worden gedifferentieerd. Ook zou de onderlinge clubcompetitie op een "trainingsbord", "gedifferentieerd" kunnen worden gespeeld, met weglating van één of meer kolommen en of rijen, uitgaande van het Lallementbord. Bij voetbal trainen ze ook niet op het hele wedstrijdveld. En ook bij go wordt op borden van verschillende grootte gespeeld, afhankelijk van de partijstatus.

JO WEIJMAN 50 JAAR LID KNDB

Tijdens de jaarvergadering van Damvereniging VBI werd Jo Weijman gehuldigd omdat hij vijftig jaar aaneengesloten lid is van de Koninklijke Nederlandse Dambond. Jo begon zijn damcarrière bij Bennekom maar is al circa twintig jaar lid van de Huis-sense damvereniging. Hij heeft met het eerste team een keer het kampioenschap van Nederland bereikt. Sinds een aantal jaren is hij een vaste speler van de tweede editie. Meer nog is Jo bekend bij de leden van de jeugdafdeling en hun ouders. Jo is binnen het bestuur verantwoordelijk voor alles wat met de jeugd te maken heeft. Als jeugdcoördinator organiseert hij trainingen en wedstrijden. Ook geeft Jo zelf trainingen. Namens de KNDB werd Jo een oorkonde uitgereikt door Gert van Wiligen, lid van het hoofdbestuur. Hij prees de enorme betekenis die Jo heeft voor het dammen in Huissen en daarbuiten. Mede dankzij hem kan Damvereniging VBI nu weer bogen op een grote en zeer succesvolle jeugdafdeling. Namens de vereniging bood voorzitter Joop Hendriksen de jubilaris een presentje aan.

STUDENTENKAMPIOENSCHAP VAN NEDERLAND 2008 AMSTERDAMS PAASTOERNOOI

DOOR JAN PIETER DROST

Met groot vertoon van macht heeft Kees Thijssen het 28e Amsterdams Paastoernooi op zijn naam geschreven. Uit zeven partijen behaalde de vijfvoudig Nederlands kampioen dertien punten. Zijn enige remise was een snipperpartij tegen Jean-Marc Ndjofang. Deze grootmeester uit Kameroen legde met elf punten beslag op het zilver. Wouter Ludwig, Arjan van den Berg en Ivo de Jong streden lange tijd mee in de top van het toernooi, maar door nederlagen in de slotronde vielen ze naast het podium. De onzichtbaar gestarte Jesse Bos ging dankzij een krachtig eindschot met de derde plaats aan de haal.

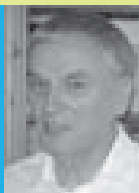
Wouter Ludwig mag zich wel de nieuwe studentenkampioen van Nederland noemen. Van die titel had hij zich na zes rondes al verzekerd. De tweede plek in deze categorie gaat naar Martin van Dijk terwijl de kampioen van 2007, Krijn ter Braake, de rij sluit bij het studententrio.

Als gevolg van de winterse omstandigheden (?) meldden slechts tien spelers zich voor het traditionele sneldamtoernooi. Met vijftien overwinningen en het voor zijn doen verrassend hoge aantal van drie nederlagen pakte Jean-Marc Ndjofang hier de eerste plaats. Tweede werd Johan Wiering terwijl Leopold Sekongo de derde envelop in ontvangst mocht nemen.

Studentenkampioen Wouter Ludwig (rechts) ziet er niet zo opgewekt uit, maar zou zijn partij tegen Leo Rosen-daal toch winnen.

Meer informatie: www.damsportamsterdam.nl

LEEN DE ROOIJ
BENONIGAARD 19
6831 BL ARNHEM
L.DE.ROOIJ@XMSNET.NL

Johan van den Boogaard overleden

Toen ik de vorige rubriek wijdde aan twee voor-
aanstaande overleden
damprobleemisten, wist ik
nog niet dat er ook een
einde was gekomen aan
het leven van onze vorige
probleemredacteur Johan
van den Boogaard. Hij
stierf op Nieuwjaarsdag.
Bij mijn aantreden als
redacteur heb ik eigenlijk
al afscheid van hem
genomen. In HD van
september 2006 wijdde ik
een rubriek aan Johan
met de titel: "Hommage
aan Johan van den
Boogaard". Zijn geeste-
lijke toestand was toen al
zodanig, dat er geen
sprake meer kon zijn van
een normale overdracht
van de rubriek. Met het
meerslagprobleem van
het eerste diagram willen
wij hem nogmaals eren.
Johan werd 83 jaar.

OP DE FOTO ZIET U JOHAN VAN
DE BOOGAARD ROND 1958.

Een probleem met twee gezichten

Diagram 1
J. v.d. Boogaard

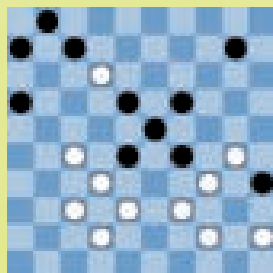

Diagram 2
A.v. Mourik / D. de Ruiter

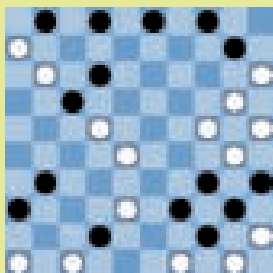

Diagram 3
L. de Rooij

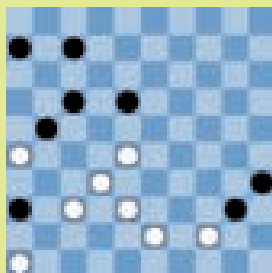

Diagram 4
L. Condemì (Italië)

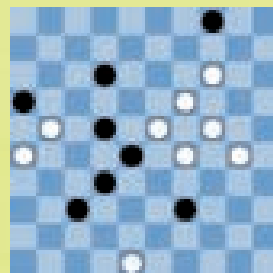

Diagram 5
A. Wuijtenburg

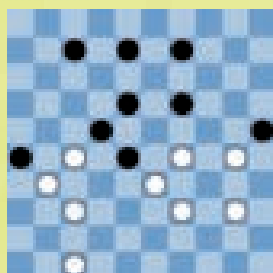

Diagram 6
A. v.d. Stoep

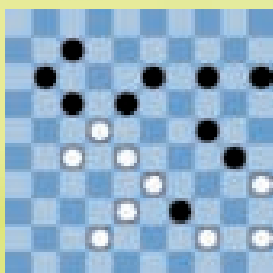

Diagram 7
P. Kuijper

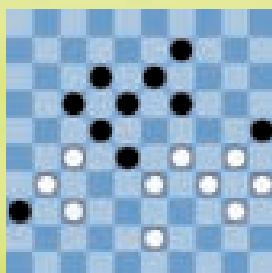
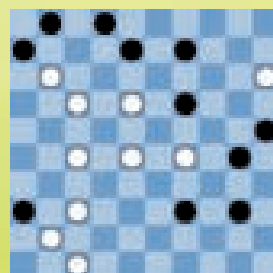

Diagram 8
B. Fermin

Het tweede probleem is een curiosum. Om tot een goede oplossing te komen, moet u eigenlijk het bord doormidden zagen. Arne van Mourik maakte een probleem waarin alle schijven op de linkerhelft stonden. Toevallig ontdekte hij dat Dirk de Ruiter een werkstuk had gemaakt waarin alles rechts stond opgesteld. Uiterst links en extreem rechts zijn in het tweede diagram een levensvatbare coalitie aangegaan.

Het doet me denken aan het verhaal van de Romeinse god Janus, die werd afgebeeld als een man met twee gezichten. "Janus Bifrons" kon zowel voor als achter zich alles in de gaten houden. "Janus met de dubbele kanis", werd hij spottend door gymnasia-
sten genoemd. Om het oplossen van diagram 2 tot een goed einde te brengen, moet u rechts beginnen, want "links" maakt even gebruik van de rechterwedgehelft. De andere problemen vertonen geen kenmerken van schizofrenie. Wel wordt er in de nummers 3 en 5 (en in minder mate in 6 en 7) op enig moment dwangmatig gehandeld, als u begrijpt wat ik bedoel.

Ik heb geprobeerd om het de oplosers zo aangenaam mogelijk te maken. De meeste standen zijn overzichtelijk, soms zelfs partijachtig. Alleen in nummer 10 moeten alle registers worden opengetrokken. Ook wie niet alles tot een goed einde brengt, kan zijn bevindingen opsturen, voor het volgende nummer op de markt verschijnt. Onder de oplosers wordt een prijs van €25 of een jaarabonnement op De Problemist verloot. Er komt ook een ladderwedstrijd. Vanaf het vorige nummer houd ik de score bij en aan het eind van het jaar zal ik de ladder publiceren. Tot die tijd verloten we geldprijzen.

Diagram 9
T. Smedinga

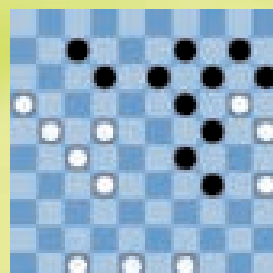
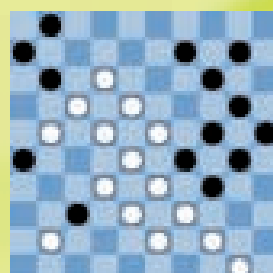

Diagram 10
H. Wilsens

Oplossingen serie december 2007

Mijn oproep aan de oplosers heeft resultaat gehad: het aantal inzendingen was meer dan verdubbeld! Ik hoop dat u het met me uithoudt.

- (N.N) 18, 45, 3 (36) 21, 37 (42) 31, 37. Verrassend slaan naar 21!
- (Cremer) 261, 28, 10, 3, 26 (45) 22 (17) 11 (50) 6 (45) 1 (50) 26-12 (39) 44, 6. Het slot is minder mooi omdat wit de winst kan uitstellen. I.p.v. 26-12 kan ook eerst nog 6 (45) en weer 1.
- (Zonneveld) 43, 31, 34, 1 (33)

30, 40, 17. Wie meer wil weten over het verbale geweld van Zonneveld moet De Problemist van februari lezen!

- (Monsma) 24, 31 (26x) 33, 3, 5 (461, 42) 37, 27. Arne van Mourik vindt dat Monsma veel tijdloze creaties heeft gemaakt en daar zal iedereen het mee eens zijn.
- (Scheijen) 31, 37, 483, 439, 9, 4, 11, 27, 27. Ook dit probleem viel in de smaak. Niet alleen de meerslag bij de tweede zet, maar ook het aardige slagsysteem mag er zijn.

- (De Wit) 31, 22! 11, 4, 2. Guerra. De tweede zet verdient een uitroepeteken. Eigenlijk zou wit er een schijf bij moeten hebben, maar dat lukt niet.
- (De Ruiter) 10, 328, 30! (19) 41, 10, 31, 18, 32, 4, 40, 10 (41) 36 (47) 4 (42) 20, 47. De zet 30 is moeilijk te vinden, zo verzekerde Arne mij.
- (Kuijper) 22, 31, 34, 3, 16. Leuk meerslagwerk, waarin de thuisreis snel wordt aanvaard.
- (Van Mourik) 44, 38, 19, 24 (19) 13, 18, 13, 21, 8 (12) 17 Twee oplosers (Plat en Stam)

uitten hun twijfels over het motief. De bedoeling was, dat zwart in zijn lot zou berusten door te spelen: (31) 39 (23) 12 (28) 8 (32) 3 (317) 26, 37, 33, maar deze twee alerte oplosers gingen verder met (23) 12 (28) 8 (32) 3 (38) 37 of? (43) met remise. Het lijkt onvoorstelbaar dat er geen winst in zit, maar Truus geeft ze gelijk en wij buigen ons nederig voor de techniek. Jammer, want als alles klopte, zou het een klaswerkstuk zijn.

40, 10, 8, 3, 2. Guerra. Ik laat opnieuw Arne van Mourik aan het woord: "Minutenlang heb ik zitten staren naar wat nu de clou moest zijn. Pas toen ik begreep dat wit de plakker 10, 8 moest kunnen nemen en een zwarte dam op veld 26 moest zien te krijgen -die dus van veld 19 moest komen- viel het kwartje".

Het is mooi om met zo'n kanjer te kunnen eindigen. Na loting werd de prijs van € 25 gewonnen door Arjen Timmer. Gefeliciteerd!

TALENTONTWIKKELING EN TOPSPORT 2007/2008

DOOR JOHAN KRAJENBRINK

1. Van de nieuwe selectie **IT talenten en NT talenten voor 2008** hebben alleen Mei-Jhi Wu en Thijs van den Broek helaas 'nee' gezegd. Er is besloten niet aan te vullen.
2. **Norm dammaterialen.** Er is veel gedaan: een normlijst is gemaakt, talenten/trainers/coaches hebben die ingevuld en daarna is er een inhoudelijke reactie van mij gekomen aan iedereen. Vooral door inspanningen van Rik Keurentjes zorgt de KNDB ervoor dat talenten/trainers/coaches lastig te verkrijgen materiaal toch kunnen aanschaffen. Voor alle clubs en verzamelaars: Rik heeft namens talentontwikkeling interesse in dubbele exemplaren. Op de KNDB-site kunt U de normlijst bekijken (via 'kader' en 'talentontwikkeling').
3. Alle talenten weten **hoeveel dagen** ze in 2007 met dammen zijn bezig geweest. Dat vergroot hun greep op hun sport en hun verdere leven. Ik schreef de vorige keer dat het voor onze begrippen veel damdagen zullen zijn geweest. Dat klopt. De grootste prioriteit voor 2007 is dus gehaald: een groter trainings- en wedstrijdprogramma.
4. Nog niet gelukt op dit moment: ons nieuwe **digitale trainingsplan en talentvolgstelsysteem.** We verwachten wel dat het in april/mei actief zal worden.
5. Op het moment dat ik dit schrijf zijn we in spannende afwachting of Rob Clerc onze seniorentrainer/coach zal worden via de mooie regeling **coaches aan de top.**
6. Het is **Ron Heusdens** op het nippertje gelukt zijn A-status te behouden. Dat geldt trouwens ook voor **Harm Wiersma** en zijn B-status.
7. De zogenaamde '**prestatienormen 2008**' zijn getekend: A-sporters behouden hun status door een GMI-norm en B-sporters door een MI-norm. Nieuwe statussen kunnen behaald worden bij twee toernooien: een GMI-resultaat in het Hiltex-toernooi in Zeeland wordt beloond met een nieuwe A-status en een MI-resultaat met een nieuwe B-status. Een plaats bij de eerste 8 op het EK 2008: een nieuwe A-status. Een plaats bij de eerste 16 op het EK 2008: een nieuwe B-status.
8. Voor het eerst hebben wij een speler voorgedragen voor de zogenaamde **HP-status**. Deze High-Potential status is te vergelijken met de A-status en bestemd voor erg grote sporttalenten in ons land. Wij hebben Pim Meurs voorgedragen. Net voor ik dit artikel verstuur krijg ik het telefonische 'ja' van onze NOC&NSF prestatie manager Frans van Dijk!
9. **China** is dit jaar erg belangrijk voor de KNDB, en voor de denksporten in het algemeen. Onze officiële delegatie bestaat inmiddels uit Thijssen, Scholma, Baljakin, Chub, N. Hoekman, Doumesh en coach Clerc. Ons doel is dat ook de vier IT talenten Meurs, Boomstra, Steijlen en Verheul spelen en zullen behoren tot ons officiële Team KNDB.
10. Talenten zullen in 2008 eenzelfde soort jaar hebben als in 2007. Weer veel toernooien en weer veel trainingen. Zo speelde er in maart (weer) een team in de **Confederation Cup** in Rusland en gaat een grote delegatie naar **Salou**.
11. Ieder jaar is er een dag voor talenten, trainers/coaches en ouders. Op dit moment is gekozen voor **5 juli**.

Opening damseizoenen

Tien jaar na het twintigste en laatste Rabobank sneldamtoernooi 'Dammen op de Dam' in 1998 zal het damseizoen weer worden geopend met een landelijk sneldamtoernooi. Op zaterdag 6 september wordt in Amstelveen met een grote denksportmanifestatie 'Brainwave' voor zowel dammers als schakers en bridgers het nieuwe seizoen begonnen.

OP 6 SEPTEMBER IN AMSTELVEEN

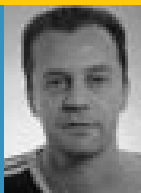
Het evenement zal plaatsvinden op het Stadsplein en begint om elf uur. De opening van deze manifestatie is om half elf. Verwacht worden uit elk van de drie disciplines zo'n tweehonderd deelnemers.

Voor het dammen zal de opzet vrijwel gelijk zijn aan dat van het Rabobank toernooi. Gespeeld wordt in groepen van acht. Naast de groepswedstrijden zal oud-wereldkampioen en wereldrecordhouder blindsimultaan Ton Sijbrands vanaf twaalf uur een simultaan spelen aan maximaal twintig borden, waarbij gedurende enige tijd invallers de plaats kunnen innemen van spelers die zijn verslagen.

Deelname aan de groepswedstrijden (maximaal twintig groepen) staat voor iedereen open. In tegenstelling tot het Amsterdamse gebeuren, wordt dit keer een bijdrage van vijf euro (voor de simultaan drie euro) gevraagd.

Aanmeldingen worden in volgorde van binnenkomst behandeld. Bij inschrijving (uitsluitend schriftelijk) worden de volgende gegevens gevraagd: naam, adres, postcode, woonplaats, telefoonnummer, geboortedatum, vereniging (welk team en welke klasse), rating. Inschrijven is mogelijk voor alle klassen, die in de nationale c.q. provinciale competities gebruikelijk zijn.

U kunt zich opgeven bij H. Fokkink, Laan van de Helende Meesters 309, 1186 AJ Amstelveen. In een later stadium zal via de website van de organisatie nadere informatie worden verstrekt. Daarover meer in het volgende nummer van Het Damspel.

ALEX MATHIJSEN
LANGE HEZELSTRAAT 113
6511 CG NIJMEGEN
ALEX@KNDB.NL

OPGAVEN SERIE 23:

Je tegenstander een dam geven

De vorige serie bleek erg moeilijk. Je kreeg forcings te zien en in sommige standen moest je winst voor zwart vinden. Daarom nu weer rechttoe rechtaan: wit begint en wint door een combinatie. In deze nieuwe serie gaat het erom je tegenstander eerst een dam te geven. Daarna sla je toe en combineer je zo'n beetje alle zwarte stukken van het bord. In drie standen geef je zwart zelfs twee dammen. Veel plezier met het oplossen!

Spelregels voor de laddercompetitie:

- Inzenden voor 17 mei anders tellen je oplossingen niet mee.
- Je kunt inzenden per e-mail of per brief.
- Schrijf je naam bij je oplossingen.
- Noteer de volledige oplossing, dus niet alleen de eerste zet!
- Een correcte bijoplossing wordt beloond.
- De prijswinnaars beginnen weer onderaan de ladder.
- Als je drie keer achter elkaar niet meedoet, val je van de ladder. Je behaalde punten blijven wel geldig en tellen bij je volgende inzending gewoon mee.
- Als je een sterretje achter je naam hebt, wordt het tijd dat je weer eens wat opstuurt.

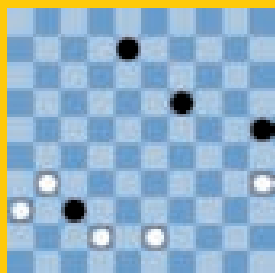

Diagram 265

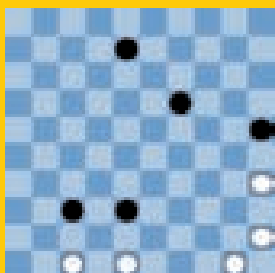

Diagram 266

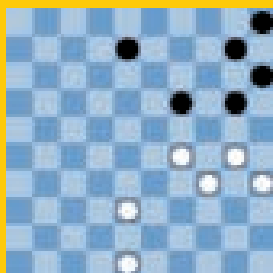

Diagram 267

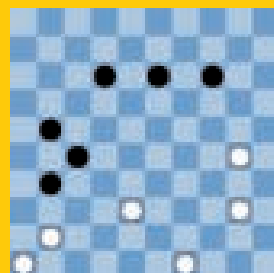

Diagram 268

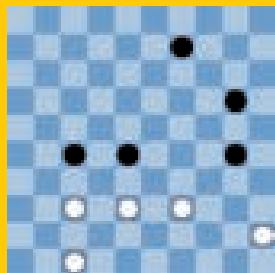

Diagram 269

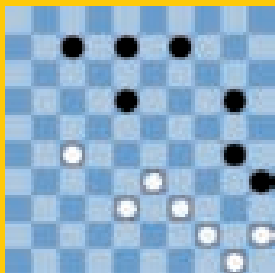

Diagram 270

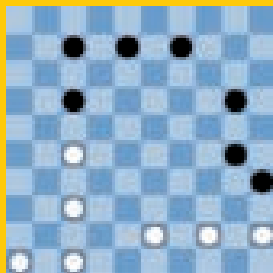

Diagram 271

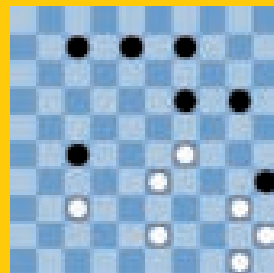

Diagram 272

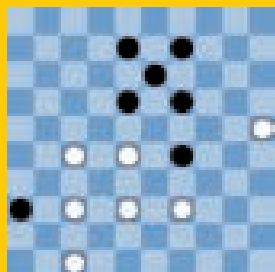

Diagram 273

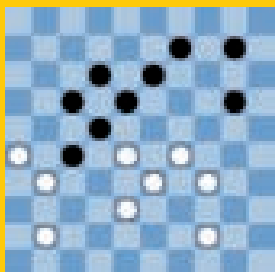

Diagram 274

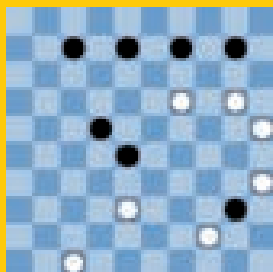

Diagram 275

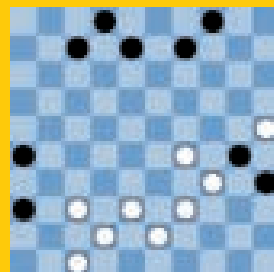

Diagram 276

Oplossingen serie 22

253. 1.28-22 17x28 2.35-30 24x35 3.27-21 16x27 4.31x24 20x29 5.34x32
254. 1...23-29 2.34x23 17-22 3.27x18 13x33 4.38x20 19x26. Niet winnend is 1...16-21 2.27x16 23-29 3.34x23 17-22 4.28x17 19x26 vanwege 5.38-33 11x22 6.33-29 24x33 7.39x17 12x21 8.16x27 en het blijft gelijk.
255. 1.30-24 19x30 2.35x24 20x29 3.33x24 22x33 4.38x7 1x12
256. 1.22-17 21x12 2.28-22 18x27 3.32x21 16x27 4.33-29 24x33 5.38x16
257. 1.27-22 18x27 2.31x22 en zwart kan niets meer doen tegen de dreiging 3.22-18 13x22 4.34-30 25x34 5.40x27
258. 1.30-24 19x30 2.28x19 13x33 3.35x24 20x29 4.34x21
259. 1...16-21 2.30x19 14x34 3.39x30 18-23 4.28x19 13x24 5.30x19 21-27 6.31x22 17x50
260. 1...21-27 2.31x22 18x27 en wit kan niets meer doen tegen de dreiging 3...27-32 4.38x27 19-24 5.30x19 14x21.
Op 3.37-32 11-16 4.32x21 16x27 blijft de dreiging 27-31 en 19-24 gehandhaafd. En op 3.37-31 kan zwart direct combineren met 3...19-24 4.31x22 12-18 5.30x19 14x32 6.38x27 17x30
261. 1.27-21 16x36 2.37-31 36x27 3.32x12 8x17 4.30-25 23x32 5.25x21
262. 1...24-29 2.33x24 19x30 3.35x24 18-22 4.27x29 13-19 5.24x13 15x35
263. 1.27-22 18x27 2.33-29 24x31 3.30-24 27x38 4.43x32 19x30 5.28x37
264. .28-22 17x28 2.34-29 23x34 3.32x23 21x32 4.40x29 19x28 5.35-30 25x23 6.39-33 28x39 7.37x6

De ladderstand

- 156 punten: Lotte Aleven en Ritchie Wijnker
144 punten: Ester van Muijen
140 punten: Simon Verstegen
139 punten: Johan Ottens
137 punten: Ruth Scholten
132 punten: Ivar Jansen en Richard Kempen
128 punten: Steven Manders en Niels Verboon
124 punten: Dirk-Jan Dekker en Timon Stolk
122 punten: Tobias Pohan
Simandjuntak
120 punten: Martijn de Leeuw
119 punten: Tom Janmaat en Joris Ketelaars
117 punten: Kaspar Heijnen
113 punten: Bas van Berkel
112 punten: Jaco Hardenbol en

- Corné Leeuwestein
108 punten: Jesse van Beek en Jannes Kromhout
107 punten: Bastiaan de Gunst, Jhonatan van den Hoorn *, Aswin Witte
105 punten: Gerwin Schimmel
103 punten: Larissa Schimmel
100 punten: Casey van Beek en Dennis de Wit
97 punten: Arwin Lammers en Harmjan Lammers
96 punten: Ronald Neijenhuis *
95 punten: Laura Timmerman
93 punten: A. Finders
86 punten: Joey Nijstad en Elle Straatman
83 punten: Alex Ketelaars
82 punten: Roel van der Hek
81 punten: Bart Turkenburg
80 punten: Thomas van der Klis
78 punten: Lisa Aleven

77 punten: Michelle Roumans en Thijs Spreen Brouwer *

72 punten: Sanne Hoksbergen

71 punten: Arie v.d. Weteringh

69 punten: Jan Langeveld

62 punten: Gérard Straatman

60 punten: Wout Alevén

58 punten: Maaïke Kamer

54 punten: Anna Kusters en Patrick van der Vlist

52 punten: Wesley Lichtendonk

51 punten: Ismaël Moorrees en Rafaël Moorrees

49 punten: Adriaan Molendijk *

48 punten: Pepijn van den Brink, Folkert Jansen, Mara Langeveld

47 punten: Marco de Leeuw

45 punten: Rutger Oskam en Martin de Vink *

44 punten: Wilco ten Caat

40 punten: Sander Beltman

39 punten: Alex Moorrees

36 punten: Jan Groenendijk en Lars Knol *

34 punten: Ron ten Caat, Jan Jaap de Heer *, Martijn van IJendoorn, Sarah Lamochi, Jasper Verhoef

33 punten: Benjamin Guicherit, Anne Molenaar, Hugo Molenaar, André de Raad

32 punten: Bas Ramaekers

30 punten: Fians Moorrees

27 punten: Soraya Lamochi

26 punten: Rick Hartman

24 punten: Thijs Alderliesten *, Soegriem Boedhram, Jeroen Cremers *, Victor Elgersma, Dirk van IJendoorn, Henk Jongbloed, Michelle Kwai, Jasper van Meerten, Gerlinda Schaafsma *, Bertus Scheer, Daymian van Sommeren, Sil Spieard, Roald Straalman *, Gijsbert Thomassen *, René Veenbrink, Luka Wissink

23 punten: Bert Aalberts *, Brun Bergsma *, Melanie Voskuil

21 punten: Raoul Bruins

14 punten: Sjaak ten Caat en Jan Kroeze *

13 punten: Wessel Dekker

12 punten: Thijs van den Broek *, Brian van Ringelestijn *, Conall Sleutel, O. Zeeman

11 punten: Lucas Veldhuizen

9 punten: Petra Wessels

8 punten: Delano Boedsingh en Remco Krijgsman

5 punten: Mariëlle de Visser

De prijswinnaars zijn Lotte Alevén, Ritchie Wijnker en Ester van Muijen. Van harte gefeliciteerd! Het prijsje krijgen jullie binnenkort toegestuurd.

Fries dammen

In de vorige rubriek schreef ik over de hersenspinsels van Roel Bergsma. Uit de honderden problemen die hij gemaakt heeft had ik u een kleine selectie voorgelegd. Het verbaasde mij dat er slechts 1 dammer was die een aantal oplossingen ingestuurd heeft, misschien was de diepgang toch iets te hoog gegrepen...

Hier volgen de problemen en hun oplossingen:

1.Z: 4,10,18,21,26,28,29,31 W: 15,25,37,38,42,45,47 Opl.: 41,20,10,36

2.Z: 4,8,17,18,30 W: 28,37,44,46,47 Opl.: 40,46,21

3.Z: 6,8,9,10,18,20,40 W: 16,26,29,30,37,46,50 Opl.: 16,26,37,46,44,25

4.Z: 8,10,13,17,18,19 W: 25,27,33,34,46,50 Opl.: 30,29,44,46,1!

De enige oplosser was Jacob Reiffers, hij vond zelfs een bijoplossing in no.3: 16,44,46,32! Proficiat, hij ontvangt binnenkort een boekje met problemen van Roel Bergsma.

Dat het Friese damspel zich uitstekend leent voor de problematiek is wel bekend, maar gezien het geringe aantal beoefenaars zal er gerust nog genoeg braakliggend terrein over zijn. Anders ligt dat in de problematische mogelijkheden in de openingstheorie, hier wordt noodzakelijk-kerwijs door de meeste beoefenaars wel studie van gemaakt. Indien men dit namelijk niet zal doen is schijfverlies bijna onontkoombaar.

Om dit te illustreren een paar combinaties in een veel gespeelde opening: We beginnen na de openingszetten 1.31-26 20-25 2.37-31 14-20 3.32-27 17x37 4.41x32 met de Tolsma-voortzetting 12-17.

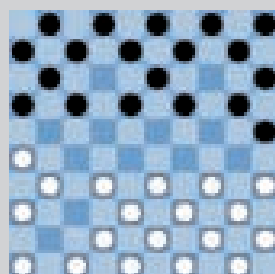

Diagram 1

Wit mag nu niet 5.34-30 25x34 6.39x30 spelen, dit in verband met 10-14 7.30x10 17-21 8.26x17 11x22 etc. Dit openingszetje wordt vaak als een van de eersten

aangeleerd. Er wordt meestal vervolgd met 5.47-41, 5.46-41 of 5.42-37. In de jaren 80 waren de kampioenskandidaten Taeke Kooistra en Hiele Walinga in hun voorbereiding tegelijk bezig met het bestuderen van het ongebruikelijke 5.32-28 18-23 6.33-29 23x32 7.31x33 en ze kwamen beiden tot de conclusie dat zwart niet het voor de hand liggende 8-12 kon spelen. Na hun partij, die uiteraard niet zo verliep, kwam deze thuisstudie uitgebreid op het bord en was er uiteraard verbazing dat ze beiden hetzelfde nieuwtje hadden gevonden. In de dan ontstane stand (zie diagram 2) wint wit namelijk door: 8.36-31 16x27 9.29-23 19x28 10.38x16 6x26 11.33-28 27x29 12.39x8.

MARTEN WALINGA
BUORREN 10
8845 SG WAAKSENS
MARTENWALINGA@
HOTMAIL.COM

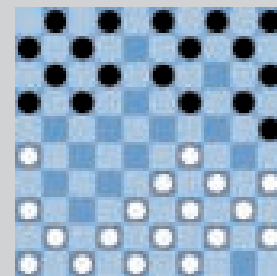

Diagram 2

Beide spelers dachten iets nieuws te hadden gevonden maar later bleek dat in een damrubriek in de Franeker Courant uit de jaren 40 door W. Ennema deze winnende voortzetting al was gevonden in de partij tussen Arjen de Haan en Piet Palma. Zo blijkt maar weer dat ook in vroegere tijden er naar hartelust werd gezocht naar speelbare varianten in bestaande theorieën.

ARBITERSOPLEIDING IN MONTFORT

Op vier woensdagavonden in de maand januari organiseerde de Arbiterscommissie van de KNDB, in samenwerking met Rob Aartsen, een arbitersopleiding in Montfort, onder Roermond.

In totaal waren er acht kandidaten, allemaal afkomstig uit de provincie Limburg. Alle kandidaten slaagden ruim voor het examen. Daarbij haalde Lei Janssen uit Panningen de maximale score van 30 punten.

Op de foto staan de nieuwe arbiters. Het zijn boven van links naar rechts: Theo Blom (Berg en Terblijt),

Leon Zeegers (Posterholt), Rob Aartsen (Montfort), Theo Schippers (Beek) en

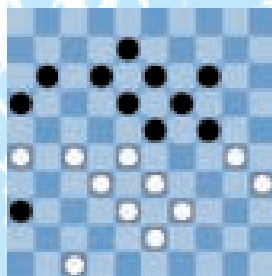
Dré Verheggen (Berg en Terblijt), en onder van links naar rechts Lei Janssen

(Panningen), Wim Sanders (Roermond) en Bram Kole jr. (Brunssum)

HARRY DE WAARD

Diagram 1
40.28-22!

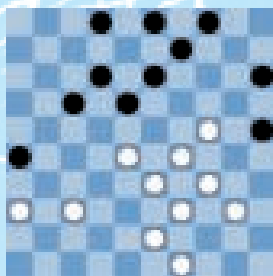

P.van der Stap – E.van Dusseldorp 2-0

DVSB-Van Stigt Thans, 12-01-2008

40.28-22 24-29 41.33x24 12-17 42.32-28 23x21 43.39-33 17x48 44.26x6 48x25 45.35-30 25x21 46.6-1 19x30 47.1x26

Diagram 2
38.43-38?

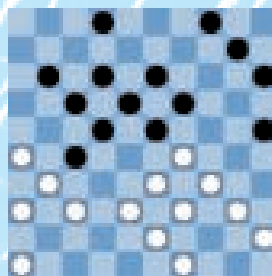

V.Doumesh – E.Twiest 0-2

Nijverdal – Witte van Moort 2, 12-01-2008

38.43-38 26-31 39.37x26 17-21 40.26x19 15-20 41.24x15 25-30 42.34x25 18-23 43.29x18 9-13 44.18x9 3x45

Diagram 3
29.37-32!

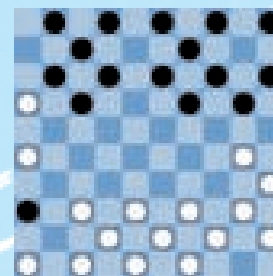

M.Wichgers – P.Wijninga 2-0

Het Noorden Groningen – MTB Hoogeveen, 12-01-2008

29.37-32 15-20 30.32x21 19-24 31.40-35 22-28 32.33x22 24x42 33.49-44 18x16 34.26-21 17x37 35.43-38 42x33 36.39x6 37-42 37.6-1 20-24 38.44-39 42-48 39.35-30 24x35 40.34-29 48x23 41.1x34

Diagram 4
13.19-23?

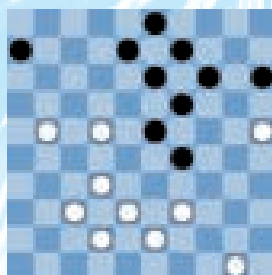

A.Damen – C. den Besten 2-0

Damlust – Raes Damclub Maastricht, 12-01-2008

1.32-28 17-22 2.28x17 11x22 3.37-32 6-11 4.31-26 12-17 5.36-31 8-12 6.32-27 16-21 7.27x16 22-28 8.33x22 18x36 9.41-37 19-23 10.34-29 23x34 11.39x30 14-19 12.44-39 10-14 13.50-44 19-23 14.47-41 36x47 15.30-24 20x29 16.26-21 17x26 17.37-31 26x37 18.42x31 47x33 19.39x6

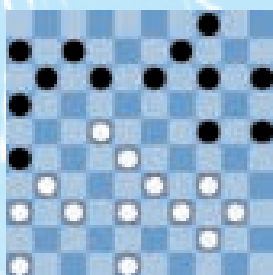
Diagram 5
36.37-31?

F.Huybrechts – A.Mossink 0-2
OG Utrecht – Dordrecht, 26-01-2008

36.37-31 29-34 37.39x30 23-28 38.22x33 14-20 39.25x23 13-18 40.23x12 8x37

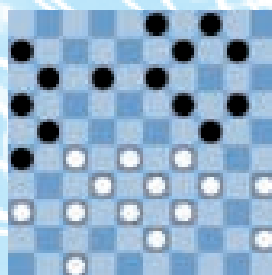
Diagram 6
30.37-32?

D.Soumah – M.Nas 0-2
Constant Charlois - Lent, 26-01-2008

30.37-32 26x37 31.32x41 25-30 32.34x25 24-29 33.33x24 11-17 34.22x2 4-10 35.2x19 14x45

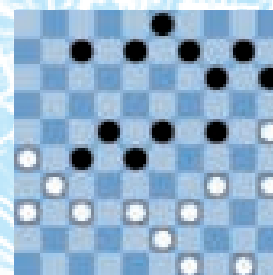
Diagram 7
27.29-23?

W.Verschoor – H.Tangelder 0-2
RDC – Denk en Zet, 26-01-2008

27.29-23 20-25 28.23x5 25-30 29.34x25 24-29 30.33x24 9-14 31.5x17 11x44

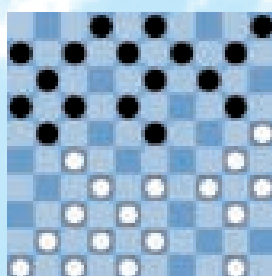
Diagram 8
33. 7-11?

H.Dammingh – E.van Muijen 2-0
WSDV 2 – WSDV 3, 23-02-2008

33.7-11 34.26-21 27x16 35.37-32 28x26 36.25-20 14x25 37.34-30 25x34 38.39x6

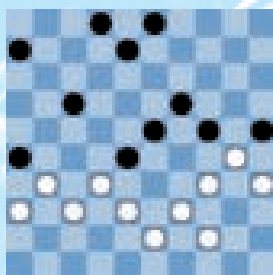
Diagram 9
15.8-12?

H.Jansen – M.van den Akker 2-0. Denk en Zet – Hyken DTC, 23-02-2008

1.34-29 19-23 2.40-34 14-19 3.45-40 10-14 4.29-24 20x29 5.33x24 19x30 6.34x25 17-22 7.31-27 22x31 8.36x27 11-17 9.38-33 6-11 10.35-30 4-10 11.43-38 1-6 12.49-43 15-20 13.40-35 17-21 14.44-40 12-17 15.39-34 8-12 16.27-22 17x39 17.32-27 21x32 18.37x17 11x22 19.38-33 39x28 20.30-24 20x29 21.34x1

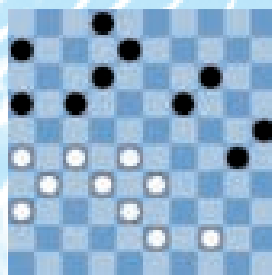
Diagram 10
34.31-27?

L.Emerenciana – A.Kooistra 0-2
Univé CTD - Huizum, 23-02-2008

34.31-27 24-29 35.44-40 28-33 36.39x28 29-33 37.38x18 17-22 38.28x17 8-12 39.17x8 2x42

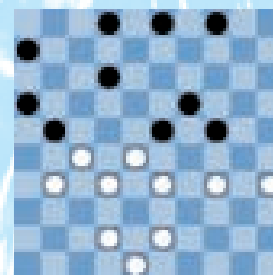
Diagram 11
37.33-29?

W.Okrogelnik – R.Palmer 0-2
Raes Damclub Maastricht - Lent, 23-02-2008

37.33-29 16-21 38.27x16 6-11 39.16x18 17-21 40.26x17 8-12 41.18x7 2x42

Diagram 12
39.36-31?

M. van der Klis – M.Rentmeester 0-2
's Gravenpolder - Damlust, 23-02-2008

39.36-31 24-30 40.35x13 21-26 41.28x19 26x30

Ik ben graag bezig met rekenen en alles wat daar bij komt kijken. Op de NST liet ik onlangs de deelnemers niet alleen maar vrijblijvend rekenen, néé, ook met de klok en óók gericht op het nemen van een beslissing binnen een bepaalde tijd. De trainingsvorm ging echter nog verder: na het rekenen moest iedereen de kernvariant opschrijven en daarna de bestaande analyse blind volgen (wat al een hele kunst is). Leuk was natuurlijk om de analyse te vergelijken met wat je zelf gezien hebt.

JOHAN KRAJENBRINK
PIET HEINSTRAT 45
6512 GS NIJMEGEN
(024) 360 38 05

Toen schoot mij iets te binnen. Als je een lesboer bent geworden, zoals ik, schieten je vaak dezelfde verhalen of anekdotes te binnen. Voor ik het goed en wel in de gaten heb, sla ik dan aan het vertellen. En dan maar hopen dat het de eerste keer is dat ik het vertel (maar ja, dat zal wel niet). Zo vertelde ik na dat rekenen op de NST dat het blind volgen van een analyse in mijn ogen een goede trainingsvorm is. Ook dat ik zelf de hele Andreiko-monografie van Sijbrands blind gelezen heb, vooral in de trein. Dit vertel ik altijd met de toevoeging dat ik vast de enige ben die dat hele boek gelezen heeft.

Als je iets vaak gezegd hebt, ga je er vanzelf in geloven. Want is het eigenlijk ook zo? Ik pakte Sijbrands' boek erbij en vroeg mij af of ik dat wel heb gekund, alles blind volgen. Ik denk van wel, maar ik twijfel nu

toch sterk. Misschien moet ik dat verhaaltje toch maar eens schrappen om geloofwaardig en eerlijk te kunnen blijven. Jammer, want het verhaaltje maakt wel indruk. Hoe dan ook: het was een goede gelegenheid om weer eens naar dat boek van Sijbrands te kijken (ooit had ik de drie (!) verschillende soorten uitgaven, nu nog maar twee).

Ik heb wel eens gemopperd op Sijbrands: ik vond het erg jammer dat er niet een biografische schets over Andreiko in staat. Maar goed, je kunt ook kijken wat er wel staat. En dat is veel, erg veel. Soms weet je pas later dat een boek grote invloed op je heeft gehad, bijvoorbeeld over hoe je denkt over kansen krijgen. Vaak discussieer ik in trainingen over hoe je kansen kunt krijgen in bepaalde standen tegen bepaalde tegenstanders. Sijbrands heeft

dit alles perfect beschreven. Op bijvoorbeeld pagina 253 schrijft hij leerzaam over Andreiko's evenwicht tussen realisme, zakelijkheid, hoogstaande techniek, rekenvermogen en de inschatting van wat men redelijkerwijs van zijn of haar tegenstander kan verwachten.

Natuurlijk is dit boek verschenen op de nieuwe 'Norm dammateriaalijst', maar helaas hebben maar weinig talenten dit bijzondere boek. Ik wil afsluiten met een bekende combinatie, maar minder bekend zal het verhaal erbij zijn: Andreiko kon geweldig goed vluggeren, zoals Sijbrands schrijft (tegenwoordig heeft men het over 'blitzen'). Andreiko speelde tegen Joeri Kolodiew met slechts een enkele minuut en zijn tegenstander met vijf minuten. Kolodiew speelde 1... 24-29 en wit haalde fraai uit.

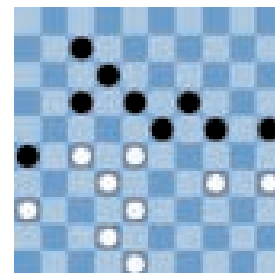

Diagram 1

Wie wint er?

Winnen, verliezen, natuurlijk is het lekker om te winnen en slik je wanneer je verliest. Toch gaat het bij mij om het sporten zelf. Klinkt misschien cliché, maar ik ben blij dat ik in een land woon waar iedereen de kans krijgt om te sporten. Niet alleen door aandacht van de overheid, maar vooral met de financiële steun uit een andere hoek. Neem een organisatie als De

Lotto. Een groot deel van hun opbrengst gaat rechtstreeks naar NOC*NSF, die het weer verdeelt onder de 72 aangesloten sportbonden. Zo krijgen bijvoorbeeld jongeren de mogelijkheid om groot te worden in een sport die ze leuk vinden. Mooi toch? Door deze belangrijke bijdrage van De Lotto kent de Nederlandse sport steeds meer jong talent. Dat vind ik pas een grote winst!

**Iedereen
kan winnen**

Lotto maakt het niet alleen voor iedereen mogelijk om te sporten, maar ook om te winnen. De Lotto biedt elke dag kans op € 1.000.000. Op zaterdag zelfs

op een Jackpot van € 4.000.000 of meer! En een beetje sporter gaat natuurlijk voor de grote winst. Waarmee je indirect de sport weer steunt. En dat voor € 1 per Lot.

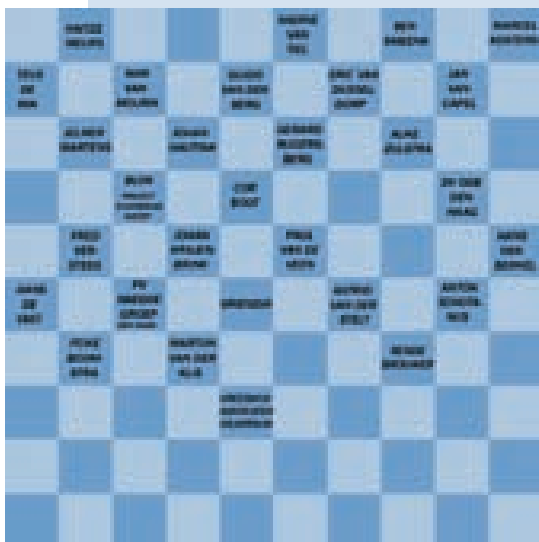
www.lotto.nl

BONDSRAADSVERGADERING 8 MAART EN KALENDERAANPASSING

Op verzoek van de KNDB-bondsraad zijn de competitiezaterdagdagen van 20 december en 3 januari naar 27 september en 25 oktober verplaatst. Ieder KNDB (senioren)lid blijft echter in de gelegenheid naar de World Mind Sports Games in Beijing (3-18 oktober) af te reizen. De teamcompetitie voor jeugd verschuift als gevolg van de verplaatsing naar 4 oktober en de

CPT/CAT/CMT trainingen verschuiven naar 18 oktober (CPT) en 2 november (CAT/CMT). Het interview met het FMJD bestuur in HD 01 (zie damspel.kndb.nl) vertelt meer over de World Minsports Games en hun belang voor de damsport. Stukken en notulen van de bondsraadsvergadering staan op www.kndb.nl onder het menu 'service' en 'downloads'.

VRIENDEN VAN DE KNDB

De Vrienden van de KNDB helpen samen met gedreven vrijwilligers de damsport vooruit. Met een jaarlijkse bijdrage van honderd euro maken zij ontwikkeling en onderhoud van gezichtsbepalende damproducten mogelijk. Het aantal Vrienden neemt gestaag toe. Tijdens het NK kon kennis worden gemaakt met een professionele dam-presentatiewand. Het is deze wijze van presenteren en vormgeven die alleen met steun van de Vrienden mogelijk is. Vriend worden kan eenvoudig door honderd euro over te maken naar Rabobank 16.11.61.588 t.n.v. KNDB Rheden onder vermelding van naam, adres en woonplaats. Aanvullende informatie staat op kndb.nl waar het eveneens mogelijk is online vriendschap te sluiten. Op het bord hiernaast kunt u zien wie u zijn voor gegaan.

OVERLEDEN

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van: W. Hoekstra, DC Oerterp; R. Lok, SSS Kampen; A. ter Maten, DAWO Woudenberg; A. van Beek, DC Ederveen; C. den Otter, Slagvaardig Wamel; W. Duifhuis, Slagvaardig Wamel; A. Kielema, DOS Delft

BESTUURSCOLUMN

"Waarom wil je als cabaretier toch met alle geweld altijd zo leuk zijn? Dat doet Paul van Vliet toch ook niet?" is de vraag die Herman Finkers in één van zijn shows zo subtiel naar voren brengt.

Natuurlijk hiermee een vakbroeder op de hak nemend, maar toch een kern van waarheid in zich bergend. Immers, cabaretiers willen altijd wel graag leuk gevonden worden als ze op het podium bezig zijn. Ze willen bijzonder zijn, en de bezoekers reden geven om naar hun voorstelling te komen.

Topdammers willen ook met alle geweld bijzonder zijn. Uitblinken! Winnen! Aanspreken-de toernooien winnen. Tot de verbeelding van anderen spreken. Met name die verbeelding is belangrijk, want daarmee kunnen 'helden' gecreëerd worden. In ons geval 'damhelden'. Een held word je als je zoveel keer wereldkampioen bent geworden; als je een aantal keren het NK op rij gewonnen hebt; als je tegen 25 spelers blind simultaan kunt spelen. En als je eenmaal een held bent, dan hoort daar – volgens dezelfde verbeelding – ook een mooi gedrag bij. Wijs, bescheiden, volwassen,

deskundig, gedisciplineerd, professioneel. Tegen helden moet je kunnen opzien. Helden mogen zich niet aanstellen, noch kinderachtig gedrag vertonen, noch kleinzielig over geld doen, noch zich verlagen tot scheldpartijen, enz. Kortom, de rol van sportheld is best zwaar. Er wordt op je gelet, er wordt over je gepraat, er wordt over je geschreven. Je bent niet zomaar iemand, je bent dan een bijzonder iemand! Althans, op zijn minst in de ogen van een aantal anderen. En bedenk wel, elke sport heeft zijn eigen 'helden' nodig om jeugd te motiveren eraan mee te doen. We moeten ze alleen daarom al koesteren!

Hoe moet het dan verder met de mensen die geen held zijn? Waar moeten die dan hun eigenwaarde of zelfvertrouwen vandaan halen? Ik heb binnen mijn psychologisch adviesbureau duizenden jonge ambitieuze academici geestelijk moeten voorbereiden op een voortijdige afbreking van hun sollicitatieprocedure als trainee bij de (rijks)overheid.

Heb ze dan voorgehouden dat ze allemaal bijzonder en kampioenen zijn. Ieder voor zich.

Dat zo'n teleurstellinkje als een afwijzing volkomen in het niet valt in vergelijking met eerdere successen die ze geboekt hebben. "Oh ja? Welke dan?" werd er regelmatig vertwijfeld gevraagd.

Hen er vervolgens aan herinnerd dat juist zij het waren die uit 200 miljoen zaadcellen het eerst bij het eitje aankwamen voor de bevruchting.

Dan ben je toch een kampioen?
Dan ben je toch bijzonder, zeg maar een held!
Dan zijn we toch zeker allemaal helden??

Haitze

Erno Prosman valt Wereldrecord Blindsimultaan aan

Het stoutmoedige plan om het wereldrecord blindsimultaan dammen aan te vallen, werd in 1999 in kleine kring geboren. De blindsimultaan van Ton Sijbrands in Gouda en een 'te grote mond' vormden de aanleiding. Volgens Erno Prosman is het vervolgens nooit verdwenen uit zijn gedachten. Na een tweetal vingeroefeningen in 2002 en 2004 was het wachten op het juiste moment.

Erno Prosman wordt geïnterviewd door RTV West op het moment dat hij twee uur bezig is met zijn generale repetitie voor zijn wereldrecordpoging blindsimultaandammen.

DOOR ERIK HOOGENDOORN

In 2007 was het zover: de Delftse studenten-huisvesters DUWO en partner van het DUWO-damfestival de Rabobank Delflanden, boden Erno het podium om zijn aanval te wagen. 4 en 5 juli 2008 moeten de dagen van Erno Prosman worden. Het schier onaantastbare wereldrecord blindsimultaan dammen van Ton Sijbrands wordt op deze zomerdagen aangevallen. 27 dammers nemen de handschoenen op en gaan op vrijdag 4 juli om 18.00 uur als onderdeel van het DUWO-damfestival in Delft de strijd aan met Prosman. In een gesprek geeft de Delftse grootmeester ons onder meer inzicht in zijn beweegredenen, verwachtingen en voorbereiding.

Met een zelfgebakken appeltaart op tafel komt het 'waarom' van de recordpoging eigenlijk als vanzelfsprekend direct op tafel. Wat bezielt iemand om zich een etmaal af te zonderen en een strijd aan te gaan met 27 virtuele tegenstanders?

'Ik beschouw het als een uitdaging die binnen een afzienbare periode realiseerbaar is. Na mijn Nederlands Kampioenschap in 1996 heb ik hogere doelen opzij gezet en een bewuste keuze gemaakt voor een 'gewoon' leven, met dammen prominent op het tweede plan. De ambitie om iets te bereiken blijft echter aanwezig. Met mijn talent voor blinddammen leek het wereldrecord mij een haalbaar doel. En ja, die grote mond van me in 1999 dat ik net als Sijbrands wel tegen twintig spelers blind kan spelen, liet mij nooit los. Ik wilde het toch bewijzen. Daarbij was het wachten op

een sponsor die zich uiteindelijk aandiende in DUWO met als partner van het gelijknamige festival Rabobank Delflanden.'

Wij spreken over zijn kansen. Tot dusver was blinddammen het domein van Ton Sijbrands. Niemand leek zich op het terrein van de dammicon te kunnen begeven. Waarom zou een 'bovenmodale' topdammer Sijbrands naar de kroon kunnen steken?

'Laten we eerlijk zijn, ik ben damtechnisch niet van hetzelfde kaliber als Ton Sijbrands. Uit eerdere simultaans blijkt dat ik net boven het vereiste winstpercentage van 70% blijf. Dit betekent dat ik tijdens de recordpoging niet voor verrassingen mag komen te staan. Daarom heb ik diverse oefensimultaans gespeeld met verschillende doelen. Mijn maximale belasting in korte tijd, het spelen in de nachtelijke uren en het spelen volgens een evenwichtige tijdverdeling heb ik getest.

Tijdens de generale repetitie die op 22 maart jongstleden, heb ik gespeeld tegen 23 dammers. Hoewel de score wellicht anders doet vermoeden, stemde het verloop mij tevreden. Het aantal tegenstanders stelde mij niet voor grote problemen. In het begin vergt het meer concentratie om de partijen uit elkaar te houden, daarna lijkt het aantal partijen dat onthouden moet worden niet van invloed. Belangrijk was ook dat ongeacht het aantal tegenstanders de partijen circa veertig minuten duren. Waar ik nog wel aan moet werken, is

de rust in de afronding van de partijen. Maar goed, daar heb ik nog drie maanden voor.'

Het zal er dus om gaan spannen. Echte topsport concluderen we. De duur van de partijen komt ter sprake. *'Dit is een heel belangrijk punt. De laatste simultaan van Sijbrands duurde 28 uur. Dit is voor mij onacceptabel en bovendien denk ik dat het sneller kan. Het is mijns inziens voor de deelnemers een (te) grote opgave om het nog langer te laten duren. Aan de blindpartijen van Sijbrands kun je dit aflezen, omdat sommige tegenstanders vroeg opgaven. Dit betekent voor mij wel dat ik in moet boeten op de kwaliteit van de partijen. Het is schipperen tussen tijd en percentage.'*

Er valt nog veel meer te vragen aan Erno. Erno heeft ook nog veel meer te vertellen. Op de website van het DUWO damfestival (<http://www.duwodamfestival.nl>) houdt hij daarom wekelijks een weblog bij waarin hij ons meeneemt in de route naar 4 juli. Met die wetenschap is het makkelijker afscheid nemen. Voor de slagroom op de appeltaart, die me door Erno niet aangeboden werd, zal hij op 4 en 5 juli ongetwijfeld zelf zorgen.

De organisatie houdt een lijst bij met dammers die mee willen doen aan de simultaan. Half mei maakt Erno hieruit een selectie. Geïnteresseerden die een KNDB-rating van meer dan 900 hebben kunnen zich tot 10 mei opgeven bij de organisatie: Erik Hoogendoorn, inschrijvingblindsimultaan@gmail.com.

Geslaagd schooldamtoernooi Voortgezet Onderwijs

Op 12 april 2008 werd het jaarlijks terugkerende schooldamtoernooi voor het Voortgezet Onderwijs georganiseerd. De organisatie was dit jaar voor de eerste keer in handen van het Oosterlicht College te Nieuwegein. Helaas waren er voor de categorie brugklassen te weinig aanmeldingen om een volwaardig toernooi te spelen, zodat alleen in de categorie overige klassen gespeeld werd om de titel. Hier deden acht teams mee.

DOOR MIKE KOOPMANSCHAP

De winnaars van het Ichthus College (vlnr): Gerben van Steenbergen, Arwin Lammers, Gerwin Schimmel en Harmjan Lammers.

Het Groene Hart Lyceum verdedigde de wisselbeker. Deze school nam direct de leiding door de eerste 3 rondes te winnen, op 1 punt gevolgd door het Ichthus College en De Pantarijn. Na een spannende 4e ronde nam het Ichthus College uit Veenendaal de eerste plaats over door het Groene Hart Lyceum in een rechtstreeks duel met 7-1 te verslaan. Na de 6e ronde was het Ichthus College

met 1 verliespunt al kampioen. Het Willem Lodewijk Gymnasium kon de 2e plaats praktisch niet meer mislopen. In een onderling duel won het Oosterlicht College van het Groene Hart Lyceum en behaalde zo de 3e plaats. De Burgemeester Harmsmaschool, het Rietveld Lyceum (met maar 3 spelers) en het Kalsbeek College kwamen er niet aan te pas, maar hebben hopelijk wel een leuke en leerzame dag gehad. Maar liefst 4 personen wisten 13 punten uit 7 wedstrijden te scoren. De gedeeld 1e topscorerplaats was uiteindelijk voor Arwin Lammers (Ichthus College) en Heike Verheul (Willem Lodewijk Gymnasium) en de gedeeld 3e plaats voor Ester van Muijen (De Pantarijn) en Nick Hoving (Willem Lodewijk Gymnasium). Rond half 5 volgde de prijsuitreiking en na het Oosterlicht College bedankt te hebben voor de goede organisatie konden de teams weer huiswaarts keren. Hopelijk wordt het toernooi volgend jaar weer een succes en zal dan ook de brugklassencategorie goed gevuld zijn.

	WP	BP	Plaats
Ichthus College	13	45	1
Willem Lodewijk Gymnasium	11	37	2
Oosterlicht College	9	32	3
Groene Hart Lyceum	8	31	4
De Pantarijn	7	28	5
Rietveld Lyceum	4	25	6
Kalsbeek College	4	20	7
Burgemeester Harmsmaschool	0	6	8

Vijfde titel voor Herman Lamberts

ERIK ESSING BAALDE ALS EEN STEKKER

DOOR HARRY DE WAARD

"Aan remise heb ik genoeg en kan ik kampioen worden". Woorden van Erik Essing die dit op de slotdag van de nationale titelstrijd voor visueel gehandicapten nog wel even waar moest maken. De dammer uit Zevenaar moest echter in een zure appel bijten om uitgerekend in de laatste ronde tegen Herman Lamberts onderuit te gaan. Via een meerslagfinesse kwam Lamberts een schijfje voor en was de koers gelopen. De titel ging derhalve alsnog naar de 74-jarige Tilburger.

De beslissende strijd tussen Herman Lamberts en Erik Essing.

"Maar ook ik heb geluk gehad", aldus de trotse kampioen, die voor de vijfde keer de nationale titel in de wacht sleepte. Vriend Erik 'overzag' een voor hem winnende damcombinatie. Opgelucht kon Lamberts adem halen nadat Essing deze finesse aan zich voorbij liet gaan. Even later werd de TDV'er gefeliciteerd met zijn overwinning en het binnenhalen van de titel, die hij in 2001, 2003, 2004 en 2006 ook nog eens binnenhaalde.

Het toernooi ging van start in het Media Park in Hilversum, waar oud-wereldkampioen Ton Sijbrands de openingszet deed. Een totaal andere omgeving dan de spelers gewend wa-

ren. Immers, al jarenlang waren zij te gast van het sfeervolle en gastvrije landgoed Avegoor nabij Arnhem. Nu verkeerden zij in een totaal ander omgeving. Het Media Park, een dorp op zich, waar zoals bekend veel televisie- en radioproducties worden gemaakt. Kortom, de spelers hadden de rust ingeleverd voor beeld en geluid, dat 24 uur per dag de boventoon voerde? Nou nee, dat bepaald niet, want in Dutch View, de locatie waar eveneens het NK schaken plaatsvond, kon de 41e editie van het NK visueel gehandicapten in alle rust plaatsvinden. Dat het goed toeven was in Hilversum bleek wel uit de reactie van de spelers.

Reguliere eindstand: 1.Herman Lamberts 8; 2.Erik Essing 8; 3.Peter Kers 7; 4.Frans van Hek 5; 5.Marcel Zandbergen 2; 6.Roland van Ekeren 0.

Play-offs: Om de 1e/2e plaats: Erik Essing – Herman Lamberts 1-1, 0-2; Lamberts kampioen. Nr.3-4: Peter Kers-Frans van Hek 0-2; Nr.5-6: Marcel Zandbergen-Roland van Ekeren 2-0; De winnaars: Van Hek – Zandbergen 2-0; De verliezers: Kers – Van Ekeren 2-0.

Eindstand:

1.Lamberts; 2.Essing; 3.Van Hek; 4.Zandbergen; 5.Kers; 6.Van Ekeren.

Het geheim van de hoed van mijn vader

De kop boven dit artikel klinkt als de titel van een spannend jongensboek. Dat is het voor mij ook wel een beetje. Ik heb ruim dertig jaar samen met mijn vader in het eerste tiental van RDG gespeeld. In die periode hebben we veel meegemaakt, onder meer zes landskampioenschappen. We hebben veel gekibbeld (pa kwam op die manier voor de wedstrijd steevast aan zijn benodigde adrenalinestoot...) en zeker ook veel gelachen.

Wel heel erg typerend mijn vader (op de foto in 1978 tijdens de kampioenwedstrijd tegen IJmuiden bezig aan zijn remisepartij tegen Ton Sijbrands).

Op deze plek heb ik de lezer al deelgenoot gemaakt van menige anekdote uit die tijd. Eén verhaal is voor mij altijd door een mysterieuze waas omgeven geweest. Ik heb het uit diverse monden vele keren gehoord maar pa liet nooit het achterste van zijn tong zien als ik hem vroeg 'of het echt zo was gebeurd'. De waarheid is mij onlangs eindelijk onthuld in het boek Stormdam van mijn goede vriend Arie Jacob Storm. In het hoofdstuk 'De hoed van d' Oude lev' komt het - aan mij opgedragen! - verhaal uit de mond van mijn in 1994 overleden vader een kleine vijftig jaar later van kop tot staart tot leven. Hieronder de enigszins gecompriëerde versie.

'We moesten eens een keer met RDG in Utrecht dammen. Ik had in de trein mijn hoed in het bagagenet gegooid. Toen we uitgestapt waren ontdekte ik op het stationsplein dat ik mijn hoed was vergeten. Ik holde weg en riep nog 'wachten jullie even!' Nou, ik het station op maar geen trein en geen hoed. Ik werd naar de afdeling gevonden voorwerpen verwezen. Moest twee kwartjes betalen, een formulier invullen en dan zou ik wel eens wat horen. Ik zei: 'Nee, ik móet mijn hoed hebben!', maar dat ging niet. Ik kreeg ruzie met de loketbeampte toen net de stationschef langskwam. Het was 1960, ik weet het nog goed. Zegt die man: 'Hé meneer, bent u niet Ivens, die secretaris van de dambond?' Ik zeg: 'Verrek, hoe weet u dat?' Hij zegt: 'Nou, van het wereldkampioenschap. Er staat een artikel in de krant met een foto erbij en daar herken ik u van. Maar, wat is er aan de hand?' Ik zeg: 'Ik ben mijn hoed kwijt en ik moet en zal 'm terughebben, het is voor mij een prestigezaak'. Enfin, om kort te gaan: De stationschef belde naar het tweede station om de trein te laten aanhouden. En met een reservelocomotief die altijd onder stoom klaar stond kon ik meerijden om mijn hoed op te halen. En ja hoor: de stationschef daar stond al te wachten met mijn hoed in zijn hand!'. Terug in Utrecht ging ik naar het speellokaal. 'Hahaha, waar is je hoed?', lachten mijn teamgenoten. 'Hier is mijn hoed', zei ik, maar ze geloofden me niet en dachten dat ik 'm gauw had gekocht. 'Hier, wil je even kijken, mijn initialen staan er nog in: A.J.I.' Ja dat klopte. Ze begrepen er geen snars van. Zitten we in de trein terug naar Den Haag, zegt Woeste Willem

(Van Rooij): 'Zeg Aad, vertel nog eens dat verhaal van die hoed?' Ik vertel hem precies hetzelfde verhaal. Hij zegt: 'Tja, tja, het is dat jij het zegt en nou moeten we je wel geloven, maar het is wel sterk'. 'Het leuke van de gein was, wat ik ze nooit verteld heb: ik had geluk, want van die trein was net een stuk afgekoppeld en buiten het station gerangeerd en juist in dat gedeelte lag mijn hoed!'

< Bakra's >

In het boek onder het kopje 'Wachten tot je een ons weegt' ook een verhaal uit het verre Panama waarin niet de witspeler, maar de zwartspeler de partij mag beginnen. Dat riep ogenblikkelijk herinneringen op aan wijlen Surinaams dammer/bestuurder Adjiedj (zie foto hierboven) die in naar ik meen De Ware Tijd een damrubriek had. Als hij een probleem publiceerde stond er altijd onder 'zwart speelt en wint'. Want: 'De bakra's (bleekscheten) hebben lang genoeg overheerst!' Een prachtig verhaal is ook 'Hoe lang is een Chinees', over een Urker dammer die niet met zijn echte naam in de krant wilde en daarin als D. Zen (Dammer zonder Naam, vrij naar BZN) door het leven ging.

PS: Naar aanleiding van mijn artikel in het vorige nummer meldde Johan Bastiaannet me dat hij zich pas een jaar later - in 1978 dus - voor het NK en vervolgens het WK heeft geplaatst. I had a dream.

In Monster ging het later over de heer K(oepie) Raphaël. Nu moest ik terugdenken aan mijn vroegere clubgenoot Fenno Boog (op de foto als auteur van Het Teleac-cursusboek tijdens de match Sijbrands-Andreiko in 1973). De voormalige nationale sneldamkampioen liep in de ziektewet en mocht niet met zijn naam in de krant. Zijn pseudoniem werd toen S. Rowie, een soort samentrekking van de grote drie uit die tijd Sijbrands, Roozenburg en Wiersma. In wijlen de Haagsche Courant placht ik hem steevast Siem Rowie te noemen.

JOHAN BASTIAANNET
ORTELIUSSTRAAT 147 HS
1057 AX AMSTERDAM
FMJD.OFFICE@WORLDONLINE.NL

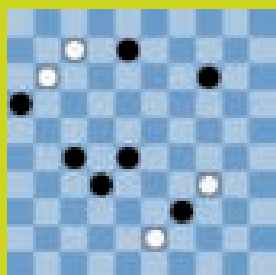
Het eerste persoonlijke wereldkampioenschap eindspelcompositie - 6

Aflevering 5 heeft in verband met het overlijden van wereldkampioen **Alexander Fedoroek** op 6 december 2007 (dus niet op 10 december) een wat andere invulling gekregen dan ik vorig jaar oktober in gedachten had. Zodoende richten we ons nu pas volledig op de top 4 van het klassement van **categorie A**. Allereerst de gedetailleerde uitslag met achtereenvolgens het berekende puntentotaal en de jurycijfers van Gerrit de Bruijn, Peter Sjkloedov en Rimas Mackevicius.

1. Johan Bastiaannet	113,5	(B 61 - M 75 - S 30)
2. Jaap Bus	107,5	(B 71 - M 57 - S 30)
3. Alexander Fedoroek	105,0	(B 55 - M 62 - S 38)
4. Valdas Bieliauskas	94,5	(B 19 - M 55 - S 60)

Wat meteen opvalt, is dat Nederland het prima heeft gedaan. En verder de doorgaans forse spreidingen in de jurywaardering. Zo viel het merkwaardige combinatie-eindspel van **Valdas Bieliauskas** totaal niet in de smaak bij De Bruijn, terwijl zijn collegae juist en bloc vielen voor de onmiskenbare originaliteit ervan:

Diagram 1
V. Bieliauskas, Litouwen
Categorie A, 4e plaats

1.43-38 39x30

Indien 1...32x43, dan 2.7-1! 16x7 (of 2...39x30 3.1-6 16x7 4.6x49 +) 3.1x25 39x30 4.25x48 met totale vernietiging van de zwarte troepen. Merk wel op dat 2.7-2? hier na 2...16x7! (2...39x30? 3.2x49 16x7 4.49x35 +) 3.2x2 39x30 4.2x35 slechts remise oplevert.

2.7-2!

En - anders dan bij slaan naar veld 43 - hier vooral niet 2.7-1? vanwege 2...16x7! (2...32x43? 3.1-6 16x7 4.6x49 +) 3.1x31 32x43 4.31-48 43-49 =.

2...16x7

Of 2...32x43 3.2x49 16x7 4.49x35 +.

3.2x21! 27x16

Anders 3...32x43 4.21x49 +.

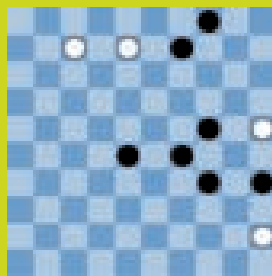
4.38x27 +.

Slaat zwart 1...32x43, dan is 2.7-1! de oplossing en

2.7-2? de schijnoplossing. Maar na 1...39x30 is het net andersom. Een leuk schema. En hoe verdienstelijk!

Op de derde plaats in het klassement eindigde het al in aflevering 5 besproken eindspel van **Fedoroek**. Me dunkt, een dik verdiend resultaat. Wel scoorde het net wat minder punten dan de twee beste schijvencreaties van Nederlandse zijde, waarvan hier allereerst die van **Jaap Bus** ten tonele wordt gevoerd:

Diagram 2
J. Bus, Bremerhaven
Categorie A, 2e plaats

1.25-20! 24x15 2.8-3

29-33

Veruit zwarts beste verweer: 2...9-13(?) 3.7-2 13-18 4.2-24 29x20 5.3x13 +.

3.3x48!

Slaan naar veld 43 verliest

opmerkelijk genoeg een kostbaar tempo: 3.3x43? 4-9! 4.7-1/2 28-32! 5.43x4 33-38 en wit wint niet meer.

3...15-20!

Bij verrassing zelfs sterker dan 3...28-32. Al is ook daarna de winst nog verre van eenvoudig, men zie 4.7-2! en nu:

1) 4...15-20 5.2-16! 33-38 6.48-25! (niet 6.16-21? 4-10! 7.21-16 35-40!

8.45x34 38-43! 9.16x4

43-49 met nipte remise)

6...20-24 7.25-14! 32-37 en

hoe wit ook slaat, het is

altijd winst: bij voorbeeld

8.14x41 38-42 9.41-37

42x31 10.16-49! met het

onpareerbare 11.45-40 +.

2) 4...33-39 en nu:

2.1) 5.48x34? 32-37 6.2-24!

35-40! (na 6...15-20?

7.24x15 4-10 8.15x4 37-42

gaat wit nog fraai winnen:

9.4-22! 42-48 10.22-39

+) 7.24-19 40x29 8.19x41

29-33 9.41-32 4-10 10.32x5

33-38 remise.

2.2) 5.48x25! 4-9 6.25x3

32-37 (op 6...32-38 had

Bus het leuke zetje 7.45-40

35x44 8.3-20 gepland, maar

helaas wint hier ook 7.2-30

35x24 8.3-20 +) 7.2-24!

15-20 (de beste) 8.3x25!

37-41 (of 8...35-40 9.45x34

37-41 10.25-14 41-47

11.24-15! 47-36 en nu

het snelst 12.14-41 36x47

13.34-29 met damvangst)

en wit bekroont nu zijn

fijne spel met de kleine

combinatie 9.45-40! 35x44

10.25-39 44x33 11.24x36 +.

4.48-43!

De witte dam speelt ineens

naar het veld dat zojuist

taboe voor hem was, wie

had dat nou verwacht!

Maar aan 4.7-1? kleeft dan

ook een - overigens hier-

voor al even aangestipt -

bezwaar: 4...28-32! 5.1-12

33-38 (!) 6.12-21 4-10!

7.21-16 35-40! (maar niet

7...20-24? 8.45-40! 35x44

9.48-37 32x41 10.16x46 +)

8.45x34 38-43! 9.16x4 43-49

met nipte remise.

4...20-24!

Nu had 4...4-9 kansloos

verloren, door de kwets-

bare positie van schijf 20:

5.7-1 28-32 6.43x4 33-38

7.4-15 of 7.1-23 +. En indien 4...28-32 5.43x16 33-39, dan bij voorbeeld 6.16-49(!) 39-44 7.49x40 35x44 8.45-40 44x35 9.7-1 +.

5.7-1 24-30

Zwart heeft hier niet beter.

6.43x25 4-9 7.25x3 33-38

8.1-29!

De enige weg naar winst, zie maar eens:

1) 8.3-17? 28-33 9.17x50

35-40 10.45x34 38-42!

11.34-29 42-47 =.

2) 8.1-18? 28-32! 9.3-21

32-37 10.21x43 en nu

niet te snel 10...37-41?

(11.18-34! +) maar eerst

10...35-40! en dan pas

11...37-41 =.

8...38-43 9.29-38 43x32

10.3-14 28-33 11.14x37

33-39

Of 11...33-38 12.37-48 +.

12.37-32 39-44 13.32-28

44-49

Anders 13...44-50 14.28-6

enz. +.

14.28-44 49x40 15.45x34

+.

Voorwaar geen luchtige

eindspelkost! Het meest

markant aan dit eindspel

is de prachtige manoeuvre

3.3x48!, 4.48-43! in de

hoofdvariant. Van de vier

thematische winstvarianten

zijn er twee 100 % zuiver.

Maar alle monden uit in

een bekend slot. Het is

bovenal het spel dat het

doet. En zo ziet Jaap het

ook graag.

Nu de eerste plaats, die bij

verrassing ten deel geval-

len is aan één van mijn

twee inzendingen voor

categorie A. En dat terwijl

die veeleer leek weggelegd

voor mijn andere eindspel.

Helaas had ik de fraaie

opzet ervan zo slecht uit-

gewerkt dat het vanwege

bijoplosbaarheid moest

worden afgekeurd. De

verbeterde versie kan nog

wel even wachten, meteen

over naar diagram 3:

1.7-1 35-40

Zwart kan ook nog schijf

16 opspelen of de dreiging

2.17-11 gewoon toelaten,

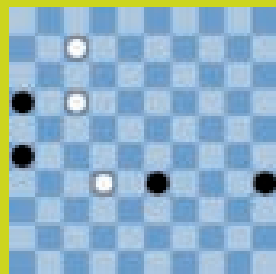
maar redding biedt hem

dat zeker niet:

1) 1...16-21 2.1-6! 21x12

Diagram 3

J. Bastiaannet, Amsterdam
Categorie A, 1e plaats

3.6x44 12-18 (of 3...26-31

4.32-27 31x22 5.44x3/8

35-40 6.3/8-17 40-45

7.17-50 +) 4.32-27 18-23

5.44-6 26-31 (anders

5...23-29 6.27-21 26x17

7.6x15/24 35-40 8.15/24-33

40-45 9.33-50 +) 6.27x36

35-40 7.36-31 40-45 8.31-27

45-50 9.27-22 met winst.

2) 1...33-39 2.17-11 16x7

3.1x48 35-40 4.48-39 40-45

(of 4...26-31 5.32-27 31x22

6.39x6/17 40-45 7.6/17-50

+) 5.39-6! 26-31 (anders

5...45-50 6.32-28 +) 6.32-27

31x22 7.6x50 +.

Liefst vier van de zes vari-

anten die hier in detail zijn

uitgewerkt, eindigen in

de slotstand 45/D50. Maar

alleen de laatste ervan is

volkomen zuiver.

2.1x45 26-31 (wat an-

ders?) **3.32-27!**

Zo en niet anders:

1) 3.45-1? 16-21! 4.17x37

33-39 5.1-12 39-44!

(5...39-43? 6.12-21 +) =.

2) 3.17-11? 16x7 4.45x1

31-37! (4...31-36? 5.32-28

33x22 6.1-23 +; 4...33-39?

5. 32-27 31x22 6.1-6 +)

5.32x41 33-39 =.

3...31x11 G. Mantel

1917: 4.45-1! 16-21 5.1-6

21-27

Of 5...11-16 6.6x39/50 21-27

7.39/50-28 +.

5...6x39/50 27-32

6.39/50-33 32-37 7.33-47

+.

Een best wel geslaagde

potpourri van bekende

winstmethoden, waarmee

ik me bij voorbaat verze-

kerd wist van een hoge

klassering. Maar hiermee

zelfs eerste worden, dat

had ik nooit verwacht...

Wordt vervolgd

Jaap

Niet verder vertellen, maar hij is een denksporter. Zeventonner Jaap, de dagelijkse blikvanger in de Gouden Kooi, het tv-Mekka van de provocatie. Ik had me voorgenomen om het nooit aan anderen te vertellen, maar ik moest het gewoon kwijt. Dan maar heel stilletjes zeggen, besloot ik, zodat het niet al te wereldkundig wordt. En als je zoiets in Het Damspel niet vertrouwelijk kwijt kunt, waar dan wel?

Jaap zou je op voorhand geen stuiver geven. Het lichaam van een samoeraï, de schaamteloosheid van een afgewezen orang-oetan. Tel daarbij op de tact van een bedorven garnaal en het fatsoen van een dronken aardbei. Iemand die er geen enkel probleem mee heeft z'n slaapkamer vol te kotsen, er

eens lekker doorheen te wentelen en de werkster het restant in haar gezicht te gooien. Jaap ramt zich iedere keer de huiskamers in. Terror-Jaap, zo luidt zijn geuzennaam inmiddels. In discotheken wordt hij als publiekstrekker gecontracteerd. Wie in de Gouden Kooi populair is, die wil je op de bühne brengen.

Sinds Jaap zich niet alleen in dat tv-programma manifesteert maar ook af en toe de wijde wereld in mag, ben ik bang dat het geheim uitlekt. Als Jaap op de bank zit bij een galbak als Jensen, om de kijkcijfers van diens talkshow op te krikken, dan houd ik mijn hart vast: hij zal het toch niet vertellen hè.

Jaap schaakt. Zo, dat is eruit. Het lucht op dat het 'slechts' schaken is, maar schakers zijn toch

soortgenoten. „Jij bent toch denksporter hè? Jaap ook hè?” Woorden overbodig. Je druipt meteen af. Een schaakmedewerker van mijn krant kent Jaap wel. Sterker nog: speelde wel eens tegen hem. Hij herinnert het zich nog goed. Het was rond de eeuwwisseling en hij moest het doen met één uit vier. Jaap triomfeerde. Trouwens, m'n voormalige schaakmedewerker is inmiddels profspeler. Hij denkt dat Jaap in z'n hart best een goeie gozer is.

Jaap heeft me wel aan het denken gezet. Voor hetzelfde geld hebben we binnenkort een dammer in de Gouden Kooi, of een andere ranzige tv-soap. Er schiet me al snel een aantal namen te binnen. Stel je voor dat een van hen daar binnenkort te zien is. „Jij bent toch denksporter hè? Die ene gast ook.” U weet volgens mij wel over wie ik het heb.

Gep Leeftang

Ook van plan naar Rusland te gaan?
Regel je visum online!

visum voor Rusland.nl
Eenvoudig en goedkoop

Ga naar www.visumvoorrusland.nl
020 - 676 61 68
Postbus 20553
1001 NN Amsterdam
aanvraag@visumvoorrusland.nl

(VisumVoorRusland is onderdeel van Russia Travel)

UW ADVERTENTIE OP DEZE PLEK?

**[HTTP://DAMSPSEL.KNDB.NL](http://DAMSPSEL.KNDB.NL)
OF
SECRETARIS@KNDB.NL**

KNDB-BONDSWINKEL

WWW.KNDB.NL

In de Bondswinkel van de KNDB zijn vele damboeken te koop, maar ook allerlei ander dammateriaal. Deze boeken en artikelen staan op de KNDB-site vermeld onder Bondswinkel.

**WK Dammen 2003
Zwartewaterland.**

Het boek geeft een prachtig overzicht van het Wereld Kampioenschap Dammen 2003 dat in Zwartsluis is gespeeld. Het boek bevat hoogwaardige analyses van Ton Sijbrands en Gerrit Boom en is voor elke damliefhebber een aanwinst. Nu wordt het aangeboden voor de zeer aantrekkelijke prijs van 10 euro (de oorspronkelijke prijs was 20 euro).

gritter & sevink
SAA FINANCIËEL ADVIES
www.gritterensevink.nl
VERZEKERINGEN HYPOTHEKEN PENSIOENEN

De vier kinderen op deze pagina speelden mee op de Nationale Jeugddamdag. Tussen de wedstrijden hadden zij gelukkig tijd voor een interview. Kijk voor een verslag en foto's van dit kampioenschap tussen provincieteams op de pagina's 8 en 9.

Caroline Schep

Leeftijd: **9 jaar.**
Woonplaats: **Stolwijk.**
Lid van damclub: **Jong & Oud Stolwijk.**
Sinds: **september 2007.**
Trainers: **Leen Dubbelaar.**
Damvrienden en -vriendinnen: **Erica Boerefijn.**

Waarom vind je dammen leuk? **Ik vind het leuk om combinaties te maken en zetjes te leren.**

Kun jij goed tegen je verlies? **Ja, ik vind het niet erg om te verliezen (maar winnen is wel leuk hoor!)**

Wat denk jij: moet je slim zijn om goed te kunnen dammen? **Dat weet ik niet zeker, maar ik denk het wel.**

Wat vind jij van deze Nationale Jeugddamdag? **Leuk en spannend om met zoveel kinderen tegelijk te dammen.**

Hoe ziet jouw ideale damtoernooi eruit? **Hoe laat begint het? Maakt niet uit, kan 's morgens of 's middags zijn.**
Hoeveel pauzes? **3 pauzes.**
Wat doe je in de pauzes? **Eten en drinken.**
Hoeveel deelnemers mogen er aan mee doen? **20, niet teveel en een even aantal natuurlijk, dat is handig.**
Wie nodig je zeker uit? **Ik nodig een jongen en een meisje uit iedere provincie uit.**
Dammen in groepen of iedereen door elkaar (zwitsers)? **Zwitsers systeem vind ik wel een uitdaging.**
Mag je drinken, eten en spelen in de speelzaal? **Tijdens dammen niet eten of drinken en ook niet spelen!**
Heb je nog meer ideeën? **Het lijkt me leuk om een simultaan te houden.**

JEUGD DAMPASPOORT

Marc Looman

Leeftijd: **11 jaar.**
Woonplaats: **Wamel.**
Lid van damclub: **WSDV Wageningen.**
Sinds: **2003.**
Trainer: **Gerard Zijlema.**
Damvrienden en -vriendinnen: **Denise van Dam, Mara Langeveld, Niek van Zoelen, Justin Simon, Nick van Weij.**

Waarom vind je dammen leuk? **Ik vind het leuk om bekers te winnen en ik heb veel vrienden bij het dammen.**

Kun jij goed tegen je verlies? **Ja, heel goed.**

Wat denk jij: moet je slim zijn om goed te kunnen dammen? **Hoef niet persé denk ik.**

Wat vind jij van deze Nationale Jeugddamdag? **Wel leuk, maar ik zou eigenlijk aan een hoger bord willen spelen.**

Hoe ziet jouw ideale damtoernooi eruit? **Hoe laat begint het? Het begint om 11.00 uur en duurt tot 15.00 uur.**
Hoeveel pauzes? **3 pauzes (2 korte en de middelste wat langer).**
Wat doe je in de pauzes? **Eten, snoepen en een potje dammen.**
Hoeveel deelnemers mogen er aan mee doen? **30.**
Wie nodig je zeker uit? **Ik nodig mijn vrienden uit.**
Dammen in groepen of iedereen door elkaar (zwitsers)? **Het wordt een sneldamtoernooi (potjes van 5 minuten).**
Mag je drinken, eten en spelen in de speelzaal? **Wat mij betreft wel, ik kan mezelf goed concentreren en dan heb ik geen last van anderen.**
Heb je nog meer ideeën? **Ik zou een paar beroemdheden uitnodigen op damgebied. De wereldkampioen van dat jaar zou ik bijvoorbeeld heel leuk vinden.**

JEUGD DAMPASPOORT

Jan Langeveld

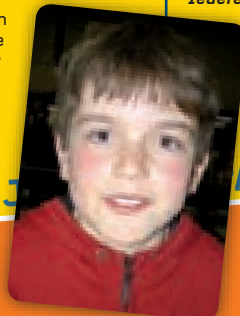
Leeftijd: **9 jaar.**
Woonplaats: **Wageningen.**
Lid van damclub: **WSDV Wageningen.**
Sinds: **anderhalf jaar, mijn zus zat al eerder op dammen.**
Trainer: **Vooraf Gerard Zijlema.**
Damvrienden en -vriendinnen: **Rama Polderman, Pieter Heijnen.**

Waarom vind je dammen leuk? **Denksport en denkspeletjes doen vind ik allemaal leuk.**

Kun jij goed tegen je verlies? **Ik vind van wel.**

Wat denk jij: moet je slim zijn om goed te kunnen dammen? **Ik denk het wel ja.**

Wat vind jij van deze Nationale Jeugddamdag? **Ik vind het wel leuk en ik heb net trouwens ook gewonnen.**

Hoe ziet jouw ideale damtoernooi eruit? **Hoe laat begint het? Om 13.00 uur.**
Hoeveel pauzes? **2 pauzes.**
Wat doe je in de pauzes? **Uitrusten en misschien een oefenpartijtje.**
Hoeveel deelnemers mogen er aan mee doen? **Veel deelnemers is gezellig! Een stuk of 35.**
Wie nodig je zeker uit? **Ik nodig alleen dammers uit.**
Dammen in groepen of iedereen door elkaar (zwitsers)? **Zwitsers.**
Mag je drinken, eten en spelen in de speelzaal? **Alleen in de pauzes en als je de anderen niet stoort en dan ook nog het liefst in een andere zaal.**
Heb je nog meer ideeën? **Iedereen die meedoet krijgt een beker (maar dan moet je wel een grote erfenis hebben om ze te kunnen betalen, een beker van 30 cm kost misschien wel 175 euro!).**

JEUGD DAMPASPOORT

Daan de Waal

Leeftijd: **12 jaar.**
Woonplaats: **'s Gravenpolder.**
Lid van damclub: **PWG 's Gravenpolder.**
Sinds: **september 2007.**
Trainer: **Martijn en Rianka Rentmeester.**
Damvrienden en -vriendinnen: **Brice Kpozuxe, Leon de Visser, Rick de Kok, Jurian van der Hart.**

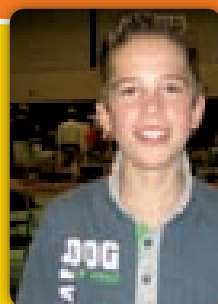
Waarom vind je dammen leuk? **Je leert er heel veel van en ik vind het spannend.**

Kun jij goed tegen je verlies? **Ja hoor.**

Wat denk jij: moet je slim zijn om goed te kunnen dammen? **Dat hoeft niet persé, je kunt nog heel veel bijleren en beter worden.**

Wat vind jij van deze Nationale Jeugddamdag? **Ik vind het een leuk toernooi. Ik speel op bord 4.**

Hoe ziet jouw ideale damtoernooi eruit? **Hoe laat begint het? Om 10.00 uur.**
Hoeveel pauzes? **2 pauzes.**
Wat doe je in de pauzes? **Eten en drinken en de Donald Duck lezen.**
Hoeveel deelnemers mogen er aan mee doen? **24 kinderen.**
Wie nodig je zeker uit? **Mijn vrienden van dammen en school.**
Dammen in groepen of iedereen door elkaar (zwitsers)? **Zwitsers.**
Mag je drinken, eten en spelen in de speelzaal? **Nee, dat leidt teveel af.**
Heb je nog meer ideeën? **De winnaar van het toernooi tegen een heel goede speler laten spelen, een soort demonstratiewedstrijd dus.**

JEUGD DAMPASPOORT

TOERNOOIEN, TRAININGEN EN WEDSTRIJDEN

Toernooien, trainingen en wedstrijden. Organisatoren kunnen hun informatie doorgeven aan het bondsbureau, 026-4952309. Actuele kalender op internet: www.kndb.nl

Mei 2008

- 1 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Competitie.
10 KNDB-beker 1e ronde.
11-19 Salou (Sp). 11e Internationaal Open Toernooi van Salou. P. Pippel (0644) 68 49 39.
17 Halve finale NK schooldammen BO.
17 Sluitingsdatum NK sneldammen alle categorieën.
20-24 Deventer. CBP-toernooi. R. Hendriks (0570) 56 28 83.
23-1/6 Jomtien (Thailand). Thailand Open 2008. E. Davelaar (0653) 11 62 54.
24 KNDB-beker 2e ronde.
24 NK welpen algemeen.
24 NK welpen meisjes.
31 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.

Juni 2008

- 1 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
6 Sluitingsdatum NK junioren meisjes.
7 KNDB-beker kwartfinale.
7 Finale NK schooldammen BO.
7 Dordrecht. Sani-Dump sneldamkampioenschap. C. Leenheer (0168) 33 06 28.
14 NK sneldammen alle categorieën.
15-21 Praag (Tsj). 28e Golden Prague. L. Gatnar +420 774 286 275.
21 KNDB-beker halve finale.
21 Bondsraadvergadering.
28 KNDB-beker finale.
28 NK sneldammen voor jeugdteams.
28 Delft. DUWO Damfestival - openluchtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.
29 Delft. DUWO Damfestival - vrouwen- en jeugdtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.
30-3/7 Delft. DUWO Damfestival - rapidtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.

Juli 2008

- 2 Delft. DUWO Damfestival - sneldamtoernooi. H. de Witt (015) 213 43 11.
4/5 Delft. DUWO Damfestival - wereldrecordpoging blindmultaan Erno Prosman. E. Hoogendoorn (0172) 21 47 89.
4/5 Hoogeveen. Darnacht van Hoogeveen. Z. Palmans (0528) 27 51 18.
9-19 NK junioren algemeen.
9-19 NK junioren meisjes.
12-19 Den Haag. DNC Open NK 2008. A. Kruyshoop 070-8882561.
11-19 NK aspiranten algemeen.
11-19 NK aspiranten meisjes.
11-13 Pardubice (Tsj). Tsjechië Open. L. Gatnar +420 774 286 275.
19 Den Haag. NK G rapid. F. Versteeg (0633) 66 66 10.

- 20-26 Nijmegen. Nijmegen Open 2008. P. Visser (0625) 18 86 93.
26 Loosdrecht. Dampen op de Dijk. A. Vreeswijk (0654) 99 32 43.

Augustus 2008

- 1-9 Brunssum. Brunssum Open 2008. J. Hannen (0475) 46 50 83.
8 Dronten. Meerpaaldagen. Sneldamtoernooi jeugd tot 16. H. Kamminga (0321) 31 13 34.
9 Dronten. Meerpaaldagen. Sneldamtoernooi. H. Kamminga (0321) 31 13 34.
11-16 Goes. Hiltex Zeeland Damtoernooi. A. Bouwens (0118) 58 46 32.

September 2008

- 6 Sluitingsdatum inschrijving clubcompetitie junioren, aspiranten en pupillen.
6 Amstelveen. Opening damseizoen. H. Fokink (020) 641 05 87.
13 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
13 Rijnsburg. 8e Johan Kromhout-toernooi. A. van Dusseldorp (071) 402 78 32.
14 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
20 Nationale Competitie 1e ronde.
27 Nationale Competitie 2e ronde.
27 Praag (Tsj). Deskohrani Festival. L. Gatnar +420 774 286 275.

Oktober 2008

- 4 Clubcompetitie junioren, aspiranten en pupillen.
11 Wim Los damdag.
18 Centrale training pupillen.
18 Reeuwijk. Jeugddamtoernooi. H. de Knikker (0182) 39 32 75.
25 Nationale Competitie 3e ronde.
26 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.

November 2008

- 1 Nationale Competitie 4e ronde.
2 Centrale training junioren en meisjes.
8 Selectiedag centrale jeugdgroepen.
8 Sluitingsdatum inschrijving clubcompetitie welpen.
8 Bondsraadvergadering.
15 Nationale Competitie 5e ronde.
16-23 NK vrouwen.
22 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
23 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
29 Nationale Competitie 6e ronde.

December 2008

- 1 Sluitingsdatum inschrijving halve finale algemeen en vrouwen.
6 Clubcompetitie junioren, aspiranten en pupillen.
7 NK rapid voorronde.
13 Nationale Competitie 7e ronde.
21 NK rapid finale.
27 's-Gravenpolder. 4e PWG-toernooi. J. Veerhoek (0113) 64 96 82.
29 Wamel. 31ste Open Snel-damkampioenschap. W. Duifhuis (0487) 59 45 81.
30 Dedemsvaart. 20e Vrieling-toernooi. G. Brink (0523) 26 69 24.

Januari 2009

- 10/11 Halve finale algemeen en vrouwen.
10 Sluitingsdatum inschrijving HF aspiranten meisjes.
17 Nationale Competitie 8e ronde.
24/25 Halve finale algemeen en vrouwen.
31 Nationale Competitie 9e ronde.

Februari 2009

- 7/8 Halve finale algemeen en vrouwen.
7 Sluitingsdatum inschrijving HF pupillen algemeen en meisjes.
14 Nationale Competitie 10e ronde.
16-20 Halve finale aspiranten meisjes regio's noord en midden.
21/22 Halve finale algemeen en vrouwen.

- 23-27 Halve finale aspiranten meisjes regio zuid.
28 Nationale Competitie 11e ronde.

Maart 2009

- 7 Halve finale algemeen en vrouwen.
7 Halve finale pupillen meisjes dag 1.
7 Sluitingsdatum inschrijving halve finale welpen algemeen.
7 Bondsraadvergadering.
14 Nationale Competitie, nacompetitie.
14 Halve finale pupillen meisjes dag 2.
21 Halve finale algemeen en vrouwen, barrages.
21 Sluitingsdatum inschrijving HF junioren algemeen.
21 Sluitingsdatum inschrijving HF aspiranten algemeen.
21 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
22 * Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
24 Sluitingsdatum inschrijving schooldammen BO en VO.

April 2009

- 4-18 NK algemeen.
4 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Jeugddamdag.
10/11 Halve finale pupillen algemeen.
16 Sluitingsdatum inschrijving KNDB-beker.
18 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
19 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.
25 Nationale Jeugddamdag.

Actuele kalender op internet:

www.kndb.nl

= jeugdevenement

- 27-2/5 Halve finale junioren algemeen en meisjes.
27-2/5 Halve finale aspiranten algemeen.
27-2/5 NK pupillen algemeen en meisjes.

Mei 2009

- 1 Sluitingsdatum inschrijving Nationale Competitie.
9 KNDB-beker voorronde 1.
16 Sluitingsdatum inschrijving NK sneldammen.
16 Halve finale schooldammen BO en VO.
20-24 NK visueel gehandicapten.
23 KNDB-beker voorronde 2.
23 NK welpen algemeen en meisjes.
30 Centrale training subtop, vrouwen en aspiranten.
31 Centrale training junioren, pupillen en meisjes.

Juni 2009

- 6 KNDB-beker kwartfinale.
6 NK schooldammen BO en VO.
13 NK sneldammen alle categorieën.
20 KNDB-beker halve finale.
20 Bondsraadvergadering.
27 KNDB-beker finale.
27 NK sneldammen voor jeugdteams.

Juli 2009

- 8-18 NK junioren algemeen en meisjes.
10-18 NK aspiranten algemeen en meisjes.

DVV HULDIGT 50-, 60- EN 70-JARIGE JUBILARISSEN

Een aantal leden van DVV ontving een onderscheiding vanwege langdurig lidmaatschap van de KNDB.

Henk Blotenburg begon zijn damcarrière in 1957 en werd onderscheiden vanwege zijn vijftigjarig lidmaatschap. Evert Jan van de Kraats is actief met dammen begonnen in clubverband in 1947 en is inmiddels zestig jaar lid van de dambond. Beide leden werden onderscheiden door voorzitter Aalt van de Kuilen en gepezen vanwege hun lange trouw aan de damvereniging in Voorthuizen. De meeste eer komt echter toe aan de heer Bernard Raasing. Op 24 november 2007 jongstleden was het zeventig jaar geleden dat erelid de heer Raasing lid werd van de KNDB ter gelegenheid hiervan is de 95-jarige een speciale receptie aangeboden door de damvereniging DVV uit Voorthuizen. Voorzitter Aalt van de Kuilen prees zijn clubtrouw, welke niet alleen is gebleken uit zijn langdurig lidmaatschap, maar ook uit de 25 jaar waarin hij de vereniging bestuurlijk gesteund heeft als penningmeester. Tevens werd Bernard Raasing benoemd tot erelid van District Noord van de Gelderse Dambond. De bijbehorende onderscheiding werd hem uitgereikt door een vertegenwoordiger van het districtsbestuur. KNDB-voorzitter Haitze Meurs overhandigde hem namens de KNDB een oorkonde.

WIM VAN MOURIK
ST. JACOBSLAAN 94
6533 BV NIJMEGEN
(024) 356 52 32
WAVANMOURIK@PLANET.NL

Over koper en messing

De oudste kopervondsten stammen uit Anatolië (ca. 8.000 v.Chr.) en de beroemde ijsmummie Ötzi had in ca.3300 v. Chr. een koperen bijl bij zich [Website 1]. De bronstijd ontstond toen men ontdekte dat koper en tin samen een harder product opleverde. Koper had echter nog meer te bieden, want naast het zachte zuivere koper van rode kleur, vaak genoemd rood-koper, wordt het hardere messing gebruikt (in de volksmond bekend als geel-koper). Messing is een legering van koper en zink en kent verschillende soorten hardheid. In de benaming messing horen we nog de herkomst: 'met zink'. Bij de naamgeving wordt hier aangehouden koper (voor rood koper) en messing (voor geel koper). Koper en de zachtere vormen van messing lenen zich makkelijk voor de koperslager om nuttige gebruiks- en siervoorwerpen te maken. Voor de bewerking bedient hij zich van technieken als gloeien, kloppen, ciseleren en ponsen [Dekkers 5-15]. Met de opkomst van de Industriële Revolutie in de 19e eeuw nam het machinaal persen veel van het handwerk over. Voor messing is ook het gieten een bekend proces, waardoor deze verwerkers te boek stonden als de zogenaamde "geelgieters". Er is een lange lijst met namen van in de historie bekende geelgieters, maar het dateren en signeren door de metaalbewerkers werd maar weinig gedaan, zodat slechts in enkele gevallen de gieter, de herkomst en datum bekend zijn. En dan is er nog de vraag wie de ontwerp-tekening maakte [Bolten 6]. Dit probleem komen we tegen bij de damborden in het artikel.

EEN EGYPTISCH SPROOKJE IN KOPER EN MESSING

*Damborden van koper en messing? Er zullen verbaasde blikken zijn, want traditioneel dammen we voornamelijk op houten borden. De vier fraai versierde metalen damborden in dit artikel zullen meer als kunstproduct bedoeld zijn dan als spelbord. Als kunstuiting zijn ze echter even intrigerend als het schilderij *The Egyptian Chess players* van Alma Tadema in Panorama 64. Door een combinatie van elementen maakte hij een historiserend tafereel. De metalen pronkdamborden doen er niet voor onder.*

Dambord, messing, detail: tafereel met drie piramiden en sfinx, 32 x 6,5 cm, c. 1875-1900, van Mourik, Nijmegen

Vier fascinerende damborden

De vier damborden zijn fascinerend om naar te kijken. Rondom het vierkante dambord bevindt zich een sierlijke bloemenrand. Vier afzonderlijke speltaferelen zijn aangebracht boven iedere bordrand. In drie van de vier taferelen spelen vrouwen met een hoofddoek getooid de hoofdrol, liggend en zittend op twee banken ter weerszijde van een tafel met spelbord en platte schijven. Op het vierde tafereel spelen twee zittende mannen. We zien allerlei voorwerpen als kruiken, een vaas en een rol stof. Op de achtergrond contouren van gebouwen in het landschap. Dat het hier gaat om een Egyptisch landschap is duidelijk door de drie kenmerkende piramiden en de sfinx. Een specifiek merkteken van een maker of fabrikant valt niet te ontdekken, zodat alleen een kenner van de specifieke producenten uitkomst kan bieden. Pas dan zal er iets meer duidelijkheid zijn over de precieze ouderdom. Een van de vier taferelen geeft aanleiding tot bijzondere aandacht.

De piramiden en de sfinx

Tussen de twee vrouwen zijn de drie befaamde piramiden en de sfinx in Gizeh, bij Caïro, afgebeeld. Het gecreëerde beeld klopt echter niet met de werkelijkheid. De 70 meter hoge sfinx, met faraohoofd en het lichaam van een liggende leeuw, is in een lijn weergegeven met de piramiden van Cheops, Chefren en de kleinere piramide van Mykerinos. In werkelijkheid ligt de sfinx op 555 meter haaks gerekend vanaf de middelste piramide van Chefren, naast zijn dodentempel, op de plaats van het hoofd van de liggende vrouw en met de blik van de piramide

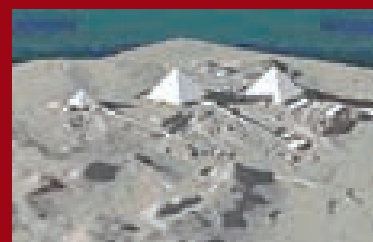

Sfinx in Gizeh met links en rechts de piramiden van Chefren en Cheops [Website 2]

af gewend. Wat de kunstenaar ermee heeft willen uitdragen is het beeld van twee bordspelspelende vrouwen, waarvan één liggend op een Cleopatra-bank. De gelijkvormige platte speelstukken en het 100 velden bord in het midden laten weinig twijfel over welk spel er wordt gespeeld: het damspel. De situatie wordt versterkt met een duidelijke verwijzing: in het Egyptische Gizeh dammen vrouwen op een 100 velden dambord, liggend en zittend met op de achtergrond de lokale situatie. Dat deze situatie niet klopt is of bewust gedaan als artistiek beeld of uit onwetendheid. Vanuit dat oogpunt valt er veel voor te zeggen dat het een Europees product is, gemaakt voor de Europese markt in aansluiting op het oriëntalisme in de schilderkunst en de foutieve 19e eeuwse interpretatie van het senetspel als damspel. Zie hiervoor Panorama 64 [Het Damspel, 2007-5]. Het 100-velden dammen was in vorige eeuwen met name een Europese en geen Arabische aangelegenheid. Wie de kunstzinnige schepper van het fraaie tafereel is en waar de productie heeft plaats gehad is nog onbekend.

Messing dambord: van Mourik [van den Elzen]

Het eerste messing bord werd in de damwereld bekend in 1978. Ir.G.Bakker schreef erover en publiceerde vier scherpe zwart-wit foto's van de randsegmenten in Het Nieuwe Damspel 1978-1. Drs A.van den Elzen te Rosmalen kocht het bord in 1969 op een georganiseerde vlooiemarkt in het Brabantse Den Dungen. Het was afkomstig van de circa 75 jaar oude pastoor De Vocht, die zijn intrek had genomen in het bejaardenhuis ter plaatse. Het bord was afkomstig van zijn

Plateau van Gizeh, zicht vanuit het zuid-oosten, computer model van The Giza-plateau Mapping Project, The Oriental Institute of Chicago [Website 3]

Dambord, messing op ronde houten schijf, separate tafel, D: 52 cm, vierkant spelbord 32 x 32 cm, c. 1875-1900, Wim van Mourik, Nijmegen

overgrootvader. Aangezien verdere gegevens niet meer waren te achterhalen is een schatting van de ouderdom moeilijk, omdat de leeftijden van de diverse bezitters op het moment van verkrijging niet bekend zijn. Als een generatie op circa 25-30 jaar wordt gesteld en er drie generaties eigenaar zijn voor de laatste eigenaar, dan mag in 1969 met een ruime marge gedacht worden aan 100 jaar. Wat voorzichtiger: laatste kwart 19e eeuw. Het messing blad is bevestigd op een ronde houten plaat, aan de zijkant opgespijkerd. Deze zijrand heeft een zigzagstructuur. Van den Elzen heeft het bord aanvankelijk laten voorzien van een bijpassend ijzeren onderstel zodat het een damtafel werd. Een zwart-wit foto gedateerd op 27 februari 1972 liet dit zien. In 1989 hing het bord in Deventer, ontdaan van onderstel, als pronkstuk op de tentoonstelling "Een potje dammen. Ruim drie eeuwen spelplezier" [Het Nieuwe damspel 1989-1]. Het bord past in ons huis bij toeval perfect op een aanwezige ronde tafel.

Koperen dambord annex tafel: Dorgelo

Bij de opening van de tentoonstelling "Een potje dammen" op 24 maart 1989 in het Museum voor Speelgoed en Blik in Deventer vond een ontmoeting plaats met Ada Dorgelo. In een geanimeerd gesprek vertelde zij dat er een metalen bord in hun familie bekend was. Waarom die mededeling toen niet heeft geleid tot verder onderzoek zal wel altijd duister blijven. Pas bijna 18 jaar later, op 28 september 2007, volgde weer een ontmoeting met Ada in Tilburg, bij de inaugurele rede van Wouter van Beek bij zijn aanstelling als professor in Tilburg. Het bord dat een damtafel bleek te zijn, kwam weer ter sprake waarna zij mij kon wijzen op haar artikel "Piet Roozenburg en Le Monde Damiste" in het boek: "Piet Roozenburg" (2005). Een zwart-wit foto is afgebeeld en haar bijdrage aan het boek begint zo: "Op de dag dat mijn ouders zich verloofden, kreeg mijn moeder een prachtige damtafel van mijn vader. Hij had die op zijn fiets van Hoogeveen naar Dedemsvaart vervoerd. Mijn moeder hield van dammen, mijn vader had er niet veel mee op". Het bord is nu in bezit van een van de kinderen.

Dambord annex damtafel, koper, c. 1875-1900, familie Dorgelo

Dambord, messing op houten schijf, c. 1875-1900, Henk Stoop, Culemborg.

Dambord, messing, gladde dikke rand gebogen om houten schijf, D: 54,5 cm, dambord 32 x 32 cm, c. 1875-1900, Ben en Diana Odekerken, Spaubeek.

Messing dambord: Stoop [van Dijk]

Een messing bord is in het bezit van Henk Stoop; overgenomen uit de verzameling van Martin van Dijk, ook bekend als damredacteur van het Reformatorisch Dagblad. Martin kocht dit bord ooit in een antiekwinkel in Dokkum tijdens een vakantie in Friesland. Hoe de winkeleigenaar het in bezit kreeg is verder onbekend. Bij Martin hing het een jaar of tien aan de wand. In die periode is het bord twee keer gepoetst. Volgens de een moest hij het poetsen, volgens de ander niet. Gemakshalve voelde hij zich het meest geïnspireerd door de tweede raadgever. Een "deskundige" (hoe deskundig kon hij niet vaststellen) noemde het messing bord "perswerk", waarna de aardigheid voor hem er toch wat af was. Bij perswerk zijn de borden vrijwel identiek. Bij handwerk door een koperslager zullen er veel kleine afwijkingen zijn. Toen het bord op internet te koop werd gezet, reageerde Henk Stoop. Het messing bord is aangebracht op een triplex plaat waarbij de zigzagrand, die nog maar gedeeltelijk aanwezig is, niet om het hout heen is bevestigd maar plat op de houtplaat.

Messing dambord: Odekerken

Over het messing bord van Ben en Diana Odekerken in Spaubeek is weer een ander verhaal te vertellen. In de zomer van 2007 bezochten zij de plaatselijke rommelmarkt voor de missie. Zoals bekend uit voorgaande jaren wisten zij dat de betere spullen via een veiling van de hand gingen, zodat zij eerst bij de te veilen spullen een kijkje namen. Het bord viel hen direct op, maar aangezien de veiling nog niet was begonnen, liepen zij verder. Na het afzoeken van de markt keerden zij naar huis terug tot het besef kwam dat zij het bord waren vergeten. Toch nog maar even teruggelopen om te zien of het al was geveild. Het hing er nog! En toen het aan de beurt was riep de veilingmeester: "Een koperen dambord?". Diana stak haar hand op bij de beginprijs van 10 euro. Tot haar verbazing reageerde niemand en waren zij onverwacht eigenaar van een prachtig bord voor een spotprijsje. Het bord zag er oud uit, maar na lang poetsen hangt het nu als een blinkende blikvanger aan de wand bij de familie Odekerken. Om meer van het bord te weten te komen werd het op marktplaats.nl gezet. Henk Stoop reageerde hierop en seinde mij de contactgegevens door, waarna Ben en Diana Odekerken het verhaal en foto's leverden.

Literatuur:

- Beek, Wouter van & Paul Oudshoorn, Piet Roozenburg (2005). Ada Dorgelo In: Piet Roozenburg en Le Monde Damiste, 205-208.
- Bolten, D.H.G. Koper. Tentoonstelling van kerkelijke geelgieterskunst uit de Zuidelijke- en Noordelijke Nederlanden, alsmede de collectie Verster, Museum Het Prinsenhof Delft 20 mei - 7 aug. 1961.
- Dekkers, J.A. Koper slaan, 'n oud ambacht, 1985.
- Het Damspel, 2007-5, 34-35.
- Het Nieuwe Damspel 1978-1, Ir.G.Bakker. In: Oude Damborden in Nederland anno 1978-1, 14-16.
- Het Nieuwe Damspel 1989-1, Gedeeltelijk tentoonstellingscatalogus. W.A.van Mourik. In: Een potje dammen. Ruim drie eeuwen spelplezier, 1989-1, 6, nr 20.

Met dank aan: Mari van Ballegooijen, Jan van Bergen, Martin van Dijk, Ada Dorgelo, Mevrouw Van den Elzen, Ben en Diana Odekerken en Henk Stoop.

Websites:

- 1: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Kopertijd>
- 2: <http://www.egypt-archaeology.com/pics/HN%20Sfinx%203.jpg>
- 3: <http://oi.uchicago.edu/research/projects/giz/>

3-18 oktober

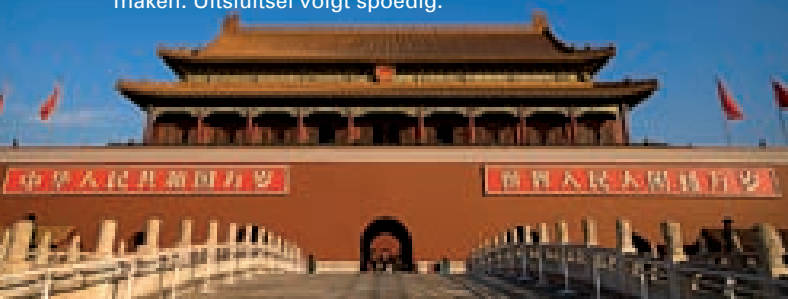
2008

The 1st World Mind Sports Games

* Voor de vrije inschrijving geldt een inschrijfgeld van 200 euro per persoon. De overnachting in een olympisch appartement is gratis. De toernooiopzet kent enkele dagdelen ter eigen invulling, zodat u ook het traditionele Beijing kunt ontdekken.

Kijk voor de details en de actuele deelnemerslijst op:
www.fmjd.org/beijing/WMSG.htm

De 30 vrije aanmeldingen zijn binnen. Met het oog op mogelijke extra plaatsen blijft het raadzaam en zeer de moeite waard uw belangstelling voor deelname kenbaar te maken. Uitsluitel volgt spoedig.

Van 3 tot en met 18 oktober 2008 worden in Beijing, China, de eerste World Mind Sports Games georganiseerd. Drieduizend denksporters zullen strijden om de hoogste eer in hun sport. De eerste Games van de vierjaarlijkse cyclus vinden plaats in het hypermoderne *Beijing National Convention Centre*.

De damtoernooien worden groots opgezet. Maak het mee als toeschouwer, of... als deelnemer!

De 100-velden sectie kent een algemeen en een vrouwentoernooi in de eerste week. De tweede week wordt een rapidtoernooi gehouden. Er wordt gerekend op 200 dammers. Helaas kan niet elke bij de FMJD aangesloten bond een complete afvaardiging op de been brengen. Voor de opengevallen plaatsen geldt een vrije inschrijving*. Dit is úw kans om deel te nemen aan een van de meest prestigieuze toernooien van dit decennium. U kunt zich opgeven bij het bondsbureau van de FMJD.

Kijk voor informatie en een inschrijfformulier op www.fmjd.org (klik op World Mind Sports Games) of mail uw vraag of opgave naar fmjd.office@worldonline.nl.